

VÌ NHÀ NƯỚC PHÁP QUYỀN XHCN VIỆT NAM !

Pháp luật

CƠ QUAN CỦA BỘ TƯ PHÁP VIỆT NAM

SỐ 348
(9.888)

14/12/2025

XUẤT BẢN TỪ NĂM 1985

CHỦ NHẬT

<https://baophapluat.vn>

Bình đẳng[?] trên không gian số

● Nguồn: European Parliament

Trang: 3+4+5+6+7

PHÁT HÀNH CHỦ NHẬT HÀNG TUẦN TRÊN TOÀN QUỐC - GIÁ: 7.300Đ

Dành điều tốt đẹp nhất cho trẻ em

● Phó Chủ tịch Hội Bảo vệ quyền trẻ em Việt Nam Đặng Hoa Nam tại buổi tập huấn về phòng, chống lao động trẻ em. (Ảnh: Hương Mơ)

35 năm trước, năm 1990, Việt Nam là quốc gia châu Á đầu tiên và thứ hai trên thế giới phê chuẩn Công ước Liên hợp quốc về Quyền trẻ em (CRC), thể hiện cam kết mạnh mẽ của Nhà nước trong việc bảo đảm mọi trẻ em đều được phát triển toàn diện về thể chất, trí tuệ và tinh thần. Đến nay, 35 năm thực hiện CRC, Việt Nam đã và đang đạt nhiều thành tựu quan trọng trong việc bảo đảm mọi trẻ em đều được phát triển toàn diện về thể chất, trí tuệ và tinh thần.

Mọi nỗ lực đều hướng đến mục tiêu để trẻ em được lớn lên trong hạnh phúc

Ngày 26/11 vừa qua, Bộ Y tế phối hợp với Quỹ Nhi đồng Liên hợp quốc (UNICEF) tại Việt Nam tổ chức Lễ kỷ niệm 50 năm hợp tác Việt Nam - UNICEF và 35 năm Việt Nam phê chuẩn CRC. Sự kiện đánh dấu hành trình nửa thế kỷ đồng hành vì mọi trẻ em Việt Nam và khẳng định cam kết mạnh mẽ của Nhà nước trong việc bảo đảm, thúc đẩy và hiện thực hóa quyền trẻ em.

Thông tin tại buổi lễ cho thấy, Việt Nam là quốc gia châu Á đầu tiên và thứ hai trên thế giới phê chuẩn CRC vào năm 1990, thể hiện cam kết mạnh mẽ của Nhà nước trong việc bảo đảm mọi trẻ em đều được phát triển toàn diện về thể chất, trí tuệ và tinh thần. Trong nửa thế kỷ hợp tác với UNICEF và 35 năm thực hiện CRC, Việt Nam đã đạt nhiều thành tựu quan trọng: Hệ thống pháp luật về trẻ em ngày càng hoàn thiện, trong đó Luật Trẻ em năm 2016 đã khẳng định trẻ em là chủ thể của quyền, chứ không chỉ là đối tượng được chăm sóc. Quyền tham gia của trẻ em ngày càng được coi trọng và thực thi qua nhiều hình thức thiết thực, như Diễn đàn trẻ em các cấp, Hội đồng trẻ em, phiên họp giả định “Quốc hội trẻ em”, hay các mô hình lắng nghe tiếng nói trẻ em trong xây dựng và thực thi chính sách.

Tỷ lệ tử vong trẻ em dưới 5 tuổi giảm hơn 3 lần, từ 58‰ (năm 1990) xuống còn 16,9‰ (năm 2024); tỷ lệ tử vong trẻ em dưới 01 tuổi gần 4 lần, giảm từ 44,4‰ (năm 1990) xuống còn 11,3‰ (năm 2024); tỷ lệ tử vong sơ sinh giảm gần 5

lần, từ 44‰ (năm 1990) xuống còn 9‰ (năm 2024); tỷ lệ trẻ em dưới 1 tuổi được tiêm chủng đầy đủ các loại vắc xin đạt >90% (năm 2024); Giảm tỷ lệ suy dinh dưỡng thể nhẹ cân ở trẻ em dưới 5 tuổi gần 4 lần, từ 38,7% (năm 1998) xuống 10,4% (năm 2024); tỷ lệ trẻ em có hoàn cảnh đặc biệt trên tổng dân số trẻ em giảm từ 7% (năm 2020) xuống còn 3,2% (năm 2024); trong giai đoạn 2022 - 2024, số trẻ em tử vong do tai nạn, thương tích mỗi năm giảm từ 3 - 5%; tỷ lệ đến trường của trẻ em đạt mức cao và mạng lưới bảo vệ trẻ em ngày càng mở rộng.

Phát biểu tại buổi lễ, bà June Kunugi, Giám đốc UNICEF khu vực Đông Á và Thái Bình Dương nhấn mạnh: “Kỷ nguyên vươn mình là một cơ hội để đầu tư vào nguồn nhân lực hơn bao giờ hết, xây dựng một thể hệ khỏe mạnh, được giáo dục và được trao quyền. Chúng tôi sẽ hợp tác cùng Chính phủ và các đối tác để thu hẹp những khoảng cách còn tồn tại, khai thác các cơ hội số một cách an toàn, chuẩn bị cho thanh, thiếu niên sẵn sàng cho nền kinh tế tương lai và bảo đảm khả năng phục hồi khí hậu và hòa nhập xã hội là trọng tâm của mọi chính sách”.

Thay mặt cho cơ quan quản lý nhà nước về trẻ em, Bộ trưởng Bộ Y tế Đào Hồng Lan nhấn mạnh: “Nhìn về tương lai, mọi nỗ lực của chúng ta hôm nay đều hướng đến một mục tiêu: Mỗi trẻ em Việt Nam được lớn lên trong môi trường an toàn, lành mạnh, được chăm sóc toàn diện và có cơ hội phát triển tối đa tiềm năng của mình. Bộ Y tế cam kết tiếp tục đồng hành cùng UNICEF, các tổ chức quốc tế, các

● Phó Thủ tướng Chính phủ Lê Thành Long (bên phải) tiếp chào xã giao Giám đốc UNICEF khu vực Đông Á - Thái Bình Dương. (Nguồn: BYT)

● Dành điều tốt đẹp nhất cho trẻ em. (Ảnh minh họa - Nguồn: UNICEF Việt Nam)

Bộ, ngành và địa phương để biến những cam kết thành hành động cụ thể, bền vững, gắn với tầm nhìn chiến lược và các ưu tiên phát triển dài hạn. Chúng ta tin tưởng rằng, thông qua hợp tác chặt chẽ, đổi mới sáng tạo, ứng dụng tri thức và công nghệ toàn cầu, cùng sự tham gia tích cực của chính trẻ em, Việt Nam sẽ tạo dựng nền tảng vững chắc cho thế hệ trẻ, góp phần xây dựng đất nước hùng cường, thịnh vượng”.

Lễ kỷ niệm không chỉ nhìn lại chặng đường đã qua mà còn mở ra tầm nhìn cho giai đoạn hợp tác mới, hướng tới mục tiêu: mọi trẻ em Việt Nam đều được bảo vệ, chăm sóc và phát triển toàn diện, không ai bị bỏ lại phía sau. Tại buổi lễ, Phó Thủ tướng Lê Thành Long đã trao tặng Bằng khen của Thủ tướng Chính phủ cho UNICEF tại Việt Nam về những đóng góp trong công tác chăm sóc, giáo dục và bảo vệ trẻ em Việt Nam. “Sự hỗ trợ liên tục, quý báu của UNICEF trong nửa thế kỷ qua không chỉ mang giá trị vật chất cụ thể, mà còn là nguồn động viên tinh thần to lớn, thể hiện tình đoàn kết quốc tế sâu sắc, giúp Việt Nam đạt được nhiều thành tựu quan trọng trong phát triển con người, giảm nghèo, nâng cao phúc lợi trẻ em, qua đó đóng góp thiết thực vào việc hiện thực hóa các mục tiêu phát triển bền vững và chiến lược phát triển quốc gia qua các thời kỳ”, Phó Thủ tướng Chính phủ Lê Thành Long khẳng định.

Chú trọng chăm sóc và bảo vệ trẻ em có hoàn cảnh đặc biệt

Là nội dung Kết luận của Tổng Bí thư Tô Lâm tại buổi làm việc với Đảng

ủy Bộ Y tế và các ban, Bộ, ngành Trung ương về công tác chăm sóc và bảo vệ trẻ em có hoàn cảnh đặc biệt (Thông báo số 432-TB/VPTW, ngày 26/11/2025) đã được Văn phòng Trung ương Đảng ban hành.

Theo đó, ngày 24/11/2025, tại Trụ sở Trung ương Đảng, Tổng Bí thư Tô Lâm đã có buổi làm việc với Đảng ủy Bộ Y tế, các ban, Bộ, ngành Trung ương và địa phương về công tác chăm sóc và bảo vệ trẻ em có hoàn cảnh đặc biệt khó khăn. Sau khi nghe Đảng ủy Bộ Y tế báo cáo, ý kiến của các cơ quan liên quan, Tổng Bí thư Tô Lâm kết luận: Trẻ em có hoàn cảnh đặc biệt là những người chịu nhiều thiệt thòi, nhất là về điều kiện sống, dinh dưỡng, giáo dục và chăm sóc sức khỏe. Chăm lo cho trẻ em có hoàn cảnh đặc biệt không chỉ để chữa lành những bất hạnh hiện tại mà chính là sự chăm lo cho tương lai và sự phát triển bền vững đất nước, thể hiện tính nhân văn, ưu việt của chế độ xã hội chủ nghĩa.

Để làm tốt việc này, yêu cầu cấp ủy, tổ chức đảng, chính quyền, đoàn thể các cấp tập trung thực hiện tốt một số nhiệm vụ, giải pháp. *Thứ nhất*, giảm tối đa số trẻ bị bỏ rơi mới. Đây là nhiệm vụ ưu tiên mang tính nhân văn và căn cơ nhất trong công tác chăm sóc và bảo vệ trẻ em có hoàn cảnh đặc biệt. Cần có giải pháp về tư vấn tâm lý, pháp lý, chăm sóc sức khỏe sinh sản, hỗ trợ về kinh tế - xã hội cho các nhóm đối tượng có nguy cơ cao như phụ nữ mang thai ngoài ý muốn, mẹ đơn thân, gia đình tan vỡ hoặc người lao động di cư gặp bế tắc trong cuộc sống; xây dựng mạng lưới cộng tác viên xã hội với sự tham gia của các tổ chức chính trị - xã hội, nhất là hội phụ nữ, đoàn thanh niên để nắm chắc tình hình ở địa bàn dân cư...

Thứ hai, bảo đảm mọi trẻ bị bỏ rơi đều được tiếp nhận, chăm sóc an toàn và kịp thời. Trong đó nơi phát hiện (bệnh viện, địa bàn dân cư, công an, chính quyền) là nơi chịu trách nhiệm; phải thực hiện quy trình, quy định cụ thể, nghiêm túc và đồng bộ trong tổ chức chăm sóc sức khỏe ban đầu, khám sàng lọc sức khỏe, bàn giao, tiếp nhận, lập hồ sơ pháp lý theo quy định. Tuyệt đối không đùn đẩy trách nhiệm, gây chậm trễ, ảnh hưởng đến sự an toàn và tính mạng của các cháu.

Thứ ba, đổi mới mô hình chăm sóc trẻ em có hoàn cảnh đặc biệt, nâng cao năng lực hệ thống cơ sở bảo trợ xã hội hiện có. Thống nhất mục tiêu chuyển dần từ mô hình chăm sóc tập trung trẻ em có hoàn cảnh đặc biệt sang mô hình chăm sóc gia đình - cộng đồng, theo hướng nhà nhỏ - nhóm nhỏ, để mỗi nhóm trẻ gắn với một người chăm sóc ổn định, tạo môi trường gần gũi như gia đình, phù hợp với tâm lý trẻ em và xu thế tiến bộ trên thế giới.

Tổng Bí thư Tô Lâm giao Đảng ủy Chính phủ chỉ đạo Đảng ủy Bộ Y tế chủ trì xây dựng và hoàn thiện quy trình liên thông từ phát hiện - tiếp nhận - chăm sóc ban đầu đối với trẻ em bị bỏ rơi, bảo đảm mọi trẻ bị bỏ rơi đều được hỗ trợ ngay từ đầu và quản lý kết nối với cơ sở dữ liệu dân cư; Đảng ủy Bộ GD&ĐT chủ trì xây dựng các chương trình giáo dục, hỗ trợ hòa nhập cho trẻ theo từng lứa tuổi; bảo đảm mọi trẻ được đến trường đầy đủ, không bị kỳ thị; Đảng ủy Công an Trung ương chủ trì, phối hợp với Đảng ủy Bộ Tư pháp, UBND các tỉnh, thành phố chỉ đạo chính quyền cơ sở chịu trách nhiệm thực hiện đầy đủ các thủ tục pháp lý để trẻ em có hoàn cảnh đặc biệt được hưởng đầy đủ các chính sách an sinh, học tập, chăm sóc sức khỏe; giám sát chặt chẽ, ngăn ngừa tình trạng lạm dụng, xâm hại trẻ em...

HỒNG MINH

“Chìa khóa” phòng ngừa, giảm thiểu lao động trẻ em

Đó là nâng cao năng lực cho đội ngũ phóng viên, nhà báo và những người hoạt động truyền thông trên mạng xã hội về công tác phòng ngừa, giảm thiểu lao động trẻ em. Hoạt động này vừa được Cục Bà mẹ và Trẻ em, Bộ Y tế đã tổ chức trung tuần tháng 11/2025. Tại buổi tập huấn, các chuyên gia, nhà quản lý nhấn mạnh nguyên tắc truyền thông trong lĩnh vực này là phải luôn tuân thủ nguyên tắc bảo đảm quyền và lợi ích tốt nhất của trẻ em, bảo vệ thông tin cá nhân của trẻ em và các bên liên quan. Cần chú trọng ngôn ngữ báo chí phù hợp khi

viết về trẻ em, cùng với việc sử dụng hình ảnh, video đúng nguyên tắc bí mật đời sống riêng tư và tôn trọng quyền trẻ em. Trong bối cảnh còn tồn tại tình trạng hiểu sai về lao động trẻ em, dẫn đến vi phạm quy định pháp luật, hoạt động tập huấn là một bước đi thiết thực, khẳng định cam kết của Việt Nam trong việc xóa bỏ lao động trẻ em, qua đó, các cơ quan báo chí đồng hành cùng các cơ quan chức năng trong việc lan tỏa thông điệp “Phòng, chống lao động trẻ em vì một thế hệ an toàn và khỏe mạnh”, thực hiện công tác bảo vệ trẻ em, xử lý các trường hợp vi phạm pháp luật trong sử dụng lao động trẻ em.

BÌNH ĐẲNG TRÊN KHÔNG GIAN SỐ

Bảo vệ chủ quyền số bình đẳng trên không gian mạng

Luật An ninh mạng 2025 (hợp nhất Luật An ninh mạng 2018 và Luật An toàn thông tin mạng 2015) vừa được Quốc hội thông qua không chỉ tạo khuôn khổ pháp lý thống nhất, tinh gọn mà còn khẳng định nguyên tắc cốt lõi: không ai đứng ngoài trách nhiệm trên không gian mạng; mọi chủ thể đều bình đẳng trước pháp luật và bình đẳng trong nghĩa vụ bảo vệ an ninh số quốc gia.

Không gian mạng, môi trường bình đẳng về cơ hội nhưng cũng bình đẳng về rủi ro

Sau 28 năm Việt Nam hòa mạng Internet toàn cầu, không gian mạng đã trở thành “không gian sống thứ hai” của hàng chục triệu người dân. Từ mua sắm, giải trí, chăm sóc sức khỏe đến học tập trực tuyến, giao dịch tài chính hay sử dụng dịch vụ công, mọi hoạt động đều dần chuyển sang môi trường số. Internet mở ra một thế giới bình đẳng chưa từng có: một học sinh vùng cao có thể học cùng giáo trình với bạn bè quốc tế; một tiểu thương có thể bán hàng khắp cả nước; một startup nhỏ có thể tạo sản phẩm tiếp cận thị trường toàn cầu mà không cần vốn lớn.

Song cơ hội càng lớn, rủi ro càng bình đẳng. Không ai được “miễn dịch” trên không gian mạng: cá nhân có thể mất tài khoản, bị lừa đảo; doanh nghiệp có thể mất dữ liệu, bị tấn công mã hóa tổng tiền; cơ quan Nhà nước có thể bị làm tê liệt dịch vụ công; nền tảng xã hội có thể bị lợi dụng để phát tán tin giả, lừa đảo quy mô lớn.

Thực tiễn những năm gần đây cho thấy mức độ tinh vi của tội phạm mạng tăng nhanh đến mức báo động: tấn công vào hệ thống tài chính - ngân hàng, xâm nhập cơ sở dữ liệu lớn, chiếm đoạt tài khoản mạng xã hội, lừa đảo xuyên biên giới, lợi dụng AI để tạo nội dung giả mạo... đã trở thành thách thức thường trực. Những vụ tấn công vào cơ quan nhà nước hay hệ thống giáo dục, y tế, hàng không... cho thấy hậu quả có thể lan rộng và tác động trực tiếp đến đời sống người dân.

Theo Bộ Công an, dự thảo lần này không nhằm mở rộng quyền hạn của cơ quan quản lý mà tập trung giải quyết các điểm bất cập phát sinh sau gần một thập kỷ thi hành Luật An toàn thông tin mạng và hơn 5 năm thi hành Luật An ninh mạng. Việc tồn tại song song hai luật với phạm vi giao thoa lớn khiến chức năng quản lý dễ chồng chéo, dẫn đến khoảng trống mà tội phạm có thể lợi dụng.

Điểm mới đáng chú ý là phạm vi áp dụng được mở rộng: bao gồm tổ chức, cá nhân Việt Nam; tổ chức, cá nhân nước ngoài cung cấp dịch vụ vào Việt Nam; và cả người gốc Việt chưa xác định quốc tịch nhưng có hoạt động liên quan. Điều này thể hiện tinh thần bình đẳng tuyệt đối: mọi chủ thể trên lãnh thổ số Việt Nam đều phải tuân thủ pháp luật Việt Nam, không còn vùng xám cho Big Tech hay các nền tảng xuyên biên giới né tránh nghĩa vụ.

● Luật An ninh mạng đã được Quốc hội thông qua tại kỳ họp thứ 10 Quốc hội Khóa XV.

(Nguồn: Cổng thông tin điện tử Quốc hội)

Bảo vệ chủ quyền số trên nguyên tắc bình đẳng, tiệm cận với Công ước Hà Nội

Bộ trưởng Bộ Công an Lương Tam Quang nhấn mạnh, Luật An ninh mạng hợp nhất không chỉ hoàn thiện khung pháp lý mà còn tạo nền tảng để Việt Nam chủ động phòng vệ, nâng cao năng lực ứng phó sự cố, thúc đẩy phát triển công nghệ và tăng sức cạnh tranh số. Trong bối cảnh “không quốc gia nào có thể tự mình bảo đảm an ninh mạng”, luật phải bảo đảm cơ chế hợp tác bình đẳng giữa các cơ quan trong nước và giữa Việt Nam với quốc tế. Tội phạm mạng ngày nay hoạt động theo mô hình cực kỳ phức tạp: Đối tượng tấn công ở nước A. Máy chủ đặt tại nước B. Nạn nhân lại ở nước C. Điểm nhấn lớn của dự thảo là nguyên tắc bình đẳng trách nhiệm: nền tảng xuyên biên giới hay doanh nghiệp nội địa, tổ chức lớn hay nhỏ, thậm chí cơ quan nhà nước đều phải tuân thủ quy định như nhau về bảo vệ dữ liệu và an toàn hệ thống. Bộ trưởng Lương Tam Quang nhấn mạnh yêu cầu ràng buộc trách nhiệm đồng đều cho nền tảng xuyên biên giới, doanh nghiệp nội địa và cơ quan nhà nước.

Cùng với đó, sự kiện gần 70 quốc gia ký Công ước Hà Nội đã tạo bước ngoặt quan trọng trong ngoại giao số của Việt Nam. Công ước nhấn mạnh ba giá trị: bình đẳng giữa các quốc gia, tôn trọng chủ quyền số và hành động ngay lập tức trong đấu tranh tội phạm mạng.

Việc ban hành luật mới trở nên cấp thiết khi tấn công mạng gia tăng cả về quy mô lẫn mức độ tinh vi. Các chiến dịch ransomware nhắm vào cơ sở hạ tầng công cộng; hệ thống năng lượng và tài chính bị xâm nhập; thông tin cá nhân bị đánh cắp và rao bán tràn lan trên chợ đen; tài khoản mạng xã hội bị chiếm đoạt để lừa đảo hàng loạt... đã trở thành vấn đề nóng. Điều đáng nói là nạn nhân của tấn công mạng không phân biệt cá nhân hay tổ chức, công hay tư. Người dân có thể bị mất sạch tiền trong tài khoản chỉ vì một cú click; doanh nghiệp nhỏ có thể phá sản vì bị mã hóa dữ liệu; cơ quan nhà nước có thể tê liệt dịch vụ công chỉ vì một lỗ hổng nhỏ. Đứng như cảnh báo tại Đại hội XIII: an ninh mạng là một trong những nguy cơ đe dọa sự ổn định của nền kinh tế - xã hội.

Tính chất “bình đẳng của rủi ro” đặt ra yêu cầu bắt buộc phải có “bình đẳng của trách nhiệm”. Mọi chủ thể cùng tham gia vào không gian mạng thì phải cùng chia sẻ nghĩa vụ bảo vệ, thay vì đẩy trách nhiệm về phía cơ quan quản lý nhà nước.

Tạo trật tự mới trên không gian mạng

Trong nền kinh tế số, dữ liệu trở thành nguồn tài nguyên chiến lược. Vì vậy, Luật an ninh mạng 2025 đặt an ninh dữ liệu vào vị trí trung tâm, với các nhóm nghĩa vụ được thiết kế rõ ràng: Cơ quan nhà nước phải bảo vệ dữ liệu công dân, bảo đảm không rò rỉ, không mất mát, không bị khai thác trái phép. Doanh nghiệp phải chịu trách nhiệm với dữ liệu khách hàng, thiết lập biện pháp bảo vệ và quy trình ứng phó sự cố. Nền tảng xuyên biên giới phải bảo vệ dữ liệu người dùng Việt Nam như doanh nghiệp trong nước, không được đứng ngoài nghĩa vụ pháp lý. Người dân có trách nhiệm bảo vệ tài khoản, thông tin định danh và tuân thủ quy định an ninh mạng.

Đặc biệt, quy định yêu cầu người đứng đầu hệ thống thông tin quan trọng của quốc gia phải có chứng chỉ an ninh mạng là điểm mới đáng chú ý. Theo các chuyên gia an ninh mạng, nhiều sự cố thời gian qua cho thấy việc giao nhiệm vụ quản lý an ninh mạng cho lãnh đạo không có chuyên môn là lỗ hổng nguy hiểm. Khi người đứng đầu không hiểu kỹ thuật, họ khó đánh giá rủi ro, khó đưa ra quyết định kịp thời và khó chịu trách nhiệm toàn diện. Quy định mới giúp nâng chuẩn quản trị, đồng thời chuyên nghiệp hóa an ninh mạng ở các lĩnh vực trọng yếu như tài chính, viễn thông, năng lượng, giao thông, quốc phòng...

Lần đầu tiên, dự thảo Luật quy định bắt buộc định danh và xác thực khi tham gia các hoạt động trên không gian mạng, bao gồm cả định danh địa chỉ IP. Đây là “điểm thay đổi lớn” và được đánh giá là bước tiến dài trong việc bảo đảm an ninh số.

Khi danh tính được xác thực, các hành vi mạo danh, phát tán tin giả, lừa đảo, đe dọa, tấn công từ vô danh sẽ giảm mạnh. Trật tự mạng sẽ trở nên minh bạch hơn: quyền được bảo vệ thông tin của mỗi người dân được củng cố, nhưng đồng thời trách nhiệm pháp lý cũng rõ ràng hơn.

Quy định yêu cầu doanh nghiệp viễn thông định danh địa chỉ IP và sẵn sàng cung cấp thông tin khi cơ quan chức năng yêu cầu không phải là “ưu ái cho lực lượng chức năng”, mà là nghĩa vụ bình đẳng của doanh nghiệp. Khi họ đang khai thác thị trường, người dùng và dữ liệu Việt Nam, họ cần có trách nhiệm đóng góp vào bảo đảm an ninh chung.

Và một trong những quy định quan trọng là yêu cầu mọi dự án công nghệ thông tin phải dành ít nhất 10% kinh phí cho an ninh mạng. Trong nhiều năm, không ít cơ

quan, doanh nghiệp đầu tư xây dựng hệ thống lớn nhưng cắt giảm phần chi cho an ninh, dẫn đến tình trạng “xây nhà không cửa”. Điều này khiến hệ thống dễ bị tấn công, chi phí khắc phục lớn hơn nhiều lần chi phí phòng ngừa.

Quy định 10% không chỉ bảo đảm an ninh mà còn tạo áp lực tích cực buộc các đơn vị phải tính toán rủi ro ngay từ khâu thiết kế, đưa an ninh thành cấu phần của hệ thống chứ không phải giải pháp “vá lỗi”.

Cùng đó, Luật khuyến khích sử dụng sản phẩm, dịch vụ an ninh mạng do doanh nghiệp Việt Nam phát triển. Đây là chính sách ba lợi ích: Tạo sân chơi bình đẳng cho doanh nghiệp nội, giảm phụ thuộc vào nhà cung cấp nước ngoài. Tăng mức độ tự chủ, đặc biệt trong các hệ thống liên quan chủ quyền dữ liệu. Hình thành hệ sinh thái an ninh mạng quốc gia, tạo nguồn lực bền vững cho chiến lược chuyển đổi số. Trong bối cảnh tấn công mạng ngày càng tinh vi, các giải pháp an ninh nội địa có ưu thế hiệu thị trường, hiệu hạ tầng và có khả năng triển khai nhanh, linh hoạt.

Theo đó, Luật An ninh mạng 2025 được đánh giá có ba điểm nhấn then chốt: Bắt buộc định danh và xác thực: Xóa bỏ sự vô danh, làm trong sạch môi trường số. Chứng chỉ an ninh mạng cho người đứng đầu hệ thống quan trọng: Nâng chuẩn quản trị. Tỷ lệ 10% ngân sách dành cho an ninh mạng: Đầu tư tương xứng với rủi ro. Cả ba chính sách đều đặt ra mục tiêu kép: bảo vệ chủ quyền số quốc gia và bảo vệ từng công dân trong đời sống số. Trật tự mới được định hình dựa trên các nguyên tắc: minh bạch, bình đẳng trách nhiệm, đầu tư tương xứng, xử lý kịp thời và tuân thủ pháp luật.

Theo các chuyên gia, một trong những lo ngại là liệu luật mới có ảnh hưởng đến quyền riêng tư hay không? Tuy nhiên, dự thảo khẳng định rõ nguyên tắc: Không xử lý dữ liệu cá nhân nếu không có căn cứ pháp luật. Mọi hoạt động liên quan đến dữ liệu phải minh bạch, có kiểm soát, có giám sát độc lập. Nhà nước, doanh nghiệp và cá nhân đều bình đẳng trong quyền được bảo vệ dữ liệu. Mọi chủ thể vi phạm quyền riêng tư đều chịu trách nhiệm như nhau. Như vậy, quyền riêng tư không đối lập với an ninh mạng mà là điều kiện để an ninh mạng được thực thi hiệu quả. Một không gian mạng an toàn cho từng cá nhân là nền tảng để quốc gia an toàn.

Việt Nam đang tham gia Công ước Hà Nội và nhiều khuôn khổ hợp tác quốc tế về an ninh mạng. Do đó, Luật An ninh mạng 2025 được xây dựng trên tinh thần tiệm cận các chuẩn mực toàn cầu: quy định về dữ liệu, định danh, trách nhiệm của nền tảng, kiểm soát rủi ro, ứng phó sự cố... đều tương thích với thông lệ quốc tế. Quan trọng hơn, dự thảo xóa bỏ vùng xám pháp lý vốn khiến nhiều nền tảng xuyên biên giới lẩn tránh nghĩa vụ khi hoạt động tại Việt Nam. Từ nay, bất kỳ ai hưởng lợi từ thị trường và người dùng Việt Nam đều phải tuân thủ quy định Việt Nam.

Luật An ninh mạng hợp nhất đặt ra mục tiêu kép: bảo vệ chủ quyền số quốc gia và bảo vệ từng công dân trong đời sống số. Trật tự mới được định hình dựa trên các nguyên tắc: minh bạch, bình đẳng trách nhiệm, đầu tư tương xứng, xử lý kịp thời và tuân thủ pháp luật.

Trong thời đại mà mỗi người đều có “cuộc sống thứ hai” trên môi trường số, an toàn không phải đặc quyền của ai, mà là quyền bình đẳng của tất cả. Và để có sự bình đẳng đó, mọi chủ thể cũng phải bình đẳng trong nghĩa vụ bảo vệ không gian mạng Việt Nam. **NGUYỆT THƯƠNG**

BÌNH ĐẲNG TRÊN KHÔNG GIAN SỐ

Ngăn chặn bất bình đẳng trên mạng là trách nhiệm của mỗi công dân số

Trong vài năm trở lại đây, Việt Nam là một trong những nước có tốc độ phát triển hạ tầng Internet nhanh và rộng bậc nhất khu vực. Không gian số mở ra cơ hội học tập, phát triển kỹ năng, khởi nghiệp trực tuyến và kết nối cộng đồng cho phụ nữ và trẻ em gái, nhưng cũng kéo theo nhiều rủi ro mới.

Cùng với sự phổ cập của Internet, các nguy cơ bất bình đẳng, bạo lực và xâm hại trên không gian mạng đang gia tăng, nhất là với phụ nữ và trẻ em. Trong khuôn khổ Lễ mở kỷ Công ước Liên hợp quốc về chống tội phạm mạng “Công ước Hà Nội”, các cơ quan chức năng và tổ chức quốc tế cảnh báo: việc phát tán hình ảnh nhạy cảm khi không có sự đồng thuận, bạo lực giới trực tuyến, lạm dụng tình dục trẻ em trên mạng đang trở thành một chuỗi nguy hại liên tục, đòi hỏi hệ thống bảo vệ người yếu thế phải được đặt ở trung tâm. Theo số liệu Cục An ninh mạng và phòng, chống tội phạm sử dụng công nghệ cao (Bộ Công an), riêng năm 2024, Việt Nam ghi nhận 381 vụ xâm hại trẻ em qua mạng, chủ yếu liên quan đến dụ dỗ, thao túng, tống tiền hoặc buôn bán người qua nền tảng trực tuyến.

Câu lạc bộ Bảo vệ trẻ em Việt Nam trên không gian mạng cho biết, khoảng 40% trẻ em cảm thấy không an toàn, hơn 70% từng có trải nghiệm không mong muốn khi sử dụng Internet; ước tính khoảng 1%, tương đương hơn 94.000 trẻ vị thành niên dùng Internet là nạn nhân của bóc lột, xâm hại tình dục qua mạng. Những cú nhấp chuột tưởng như vô thưởng vô phạt chia sẻ một bức ảnh, bấm “thích” một đoạn clip nhạy cảm, buông vài câu miệt thị ngoại hình hay xúc phạm nạn nhân thực chất đã phân nào tiếp tay cho bạo lực, kéo dài nỗi đau của người yếu thế.

Nhà nước đã và đang hoàn thiện khung pháp lý để bảo vệ người dân trên không gian mạng: từ Luật An ninh mạng, các quy định về bảo vệ trẻ em trên môi trường mạng, đến các chương trình quốc gia như “Bảo vệ và hỗ trợ trẻ em tương tác lành mạnh, sáng tạo trên môi trường mạng”. Song luật pháp, dù chặt chẽ đến đâu, cũng không thể đi theo và kịp thời can thiệp vào từng hành vi của mỗi con người trên không gian mạng bao la. Mỗi một dòng bình luận, từng nhóm chat riêng, từng hành động chia sẻ thiếu suy nghĩ của mỗi người dùng mạng. Ranh giới giữa một môi trường số công bằng, nhân văn với một không gian đầy bạo lực và kỳ thị, rốt cuộc được vạch ra bằng chính ý thức và lựa chọn của mỗi người dùng chúng ta.

BÌNH ĐẲNG TRÊN KHÔNG GIAN SỐ:

Bắt đầu từ ý thức của mỗi người

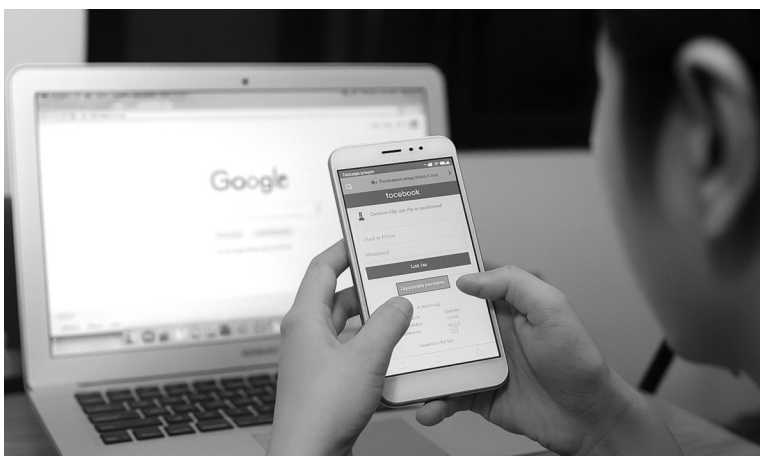

● Ngăn chặn bất bình đẳng trên mạng là trách nhiệm của mỗi công dân số. (Ảnh trong bài: An)

Trong kỷ nguyên chuyển đổi số, khái niệm bình đẳng trên không gian mạng đã trở thành một trong những thước đo văn minh xã hội. Và hành trình xây dựng một thế giới số công bằng phải bắt đầu từ chính ý thức của mỗi người dùng.

Chính vì thế, bình đẳng trên không gian số không chỉ nên được coi là nhiệm vụ của Nhà nước, mà là trách nhiệm của mỗi một công dân đặt ra cho mình trong việc góp phần xây dựng một xã hội số văn minh, bình đẳng. Mỗi một người dùng vừa là người hưởng lợi từ chuyển đổi số, vừa là người góp phần định hình văn hóa số. Khi đứng trước một thông tin chưa kiểm chứng, ta có quyền lựa chọn: dừng lại để kiểm tra nguồn tin, hay vội vàng chia sẻ, vô tình trở thành mắt xích lan truyền tin giả, gây thiệt hại cho danh dự, kinh tế, thậm chí an toàn của người khác. Khi thấy một nạn nhân bị bôi nhọ, bị lăng mạ trên mạng, ta có quyền lựa chọn: lướt qua, im lặng, hay lên tiếng bênh vực, báo cáo nội dung xấu, thể hiện thái độ không khoan nhượng với bạo lực.

Công nghệ có thể mở ra cơ hội cho tất cả, nhưng cách chúng ta ứng xử trên mạng mới quyết định liệu không gian số trở thành môi trường an toàn, nhân văn hay là nơi bất bình đẳng và bạo lực âm thầm sinh sôi.

● Nỗ lực nâng cao ý thức, thay đổi hành vi của mỗi người dùng sẽ góp phần xây dựng sự bình đẳng trên không gian mạng.

Xây dựng ý thức công dân mạng từ những điều giản dị

Một thực tế đáng buồn cần nhìn nhận, đó là trái ngược với tốc độ “mở cửa” của công nghệ, thì dường như ý thức người dùng mạng Việt Nam vẫn chưa phát triển kịp. Theo một báo cáo từ Microsoft, Việt Nam hiện nằm trong nhóm 5 quốc gia có chỉ số văn minh trên không gian mạng thấp nhất thế giới. Nguyên nhân chính được chỉ ra là sự phổ biến của thông tin sai lệch, ngôn từ thù ghét và các hành vi tiêu cực khác, trong đó có hiện tượng bất bình đẳng trên mạng xuất hiện khá phổ biến trên môi trường số của người dùng trong nước.

Chính vì thế, tất cả mọi đổi thay tích cực, trước hết phải bắt đầu từ thay đổi ý thức người dùng mạng xã hội. Ý thức công dân số không phải là một khái niệm lớn lao, xa vời mà có thể bắt đầu từ những điều rất giản dị. Đầu tiên, đó là việc xây dựng ý thức tôn trọng nhân phẩm: không biến đời tư của người khác thành trò tiêu khiển, không dùng mạng xã hội để “xả giận” bằng những lời lẽ xúc phạm, miệt thị giới

tính, vùng miền, nghề nghiệp. Một xã hội số bình đẳng phải là nơi mọi người, đặc biệt là phụ nữ, trẻ em, người khuyết tật, người yếu thế, được lắng nghe và đối xử tử tế, chứ không phải là mục tiêu để công kích trên mạng.

Cạnh đó, người dùng cần nâng cao ý thức trách nhiệm với nội dung mình tạo ra và chia sẻ bằng việc nỗ lực thay đổi hành vi: giảm thiểu hành vi tiêu cực, tăng hành vi tích cực cho cá nhân mình. Biết chống lại, lên tiếng trước cái xấu, báo cáo hành vi sai phạm cũng là một nỗ lực để xây dựng môi trường mạng bình đẳng, trong sạch, bởi im lặng chính là tạo môi trường cho cái lệch lạc, cái xấu phát triển.

Sự thay đổi chắc chắn cũng cần bắt nguồn từ giáo dục. Giáo dục học đường, giáo dục nhà trường rất cần thiết có những nội dung liên quan đến ý thức khi sử dụng mạng xã hội. Và để môi trường mạng tích cực hơn, không thể không có vai trò nêu gương. Đó là những người có ảnh hưởng, cơ quan báo chí, tổ chức xã hội... khi lan tỏa cách ứng xử chuẩn mực sẽ tạo “tác động dây chuyền” để mọi người làm theo. Khi từng cá nhân có trách nhiệm, từng gia đình có định hướng và cộng đồng có chuẩn mực chung, ý thức số sẽ dần trở thành nề nếp, từ đó hình thành một không gian mạng công bằng, an toàn và nhân văn.

dân luôn “mù công nghệ”, chỉ biết sử dụng điện thoại để lướt video giải trí mà không biết cách truy cập dịch vụ công, học trực tuyến, bảo vệ tài khoản cá nhân, nhận diện lừa đảo hay cập nhật những thông tin cần thiết được cơ quan chức năng phổ biến.

Ý thức của mỗi người dùng mạng còn thể hiện rõ ở thái độ tôn trọng và tuân thủ pháp luật trên không gian số. Trong môi trường trực tuyến, nơi tính ẩn danh dễ khiến người ta cảm thấy “vô hình”, nhiều người vô tình hoặc cố ý xem nhẹ các chuẩn mực pháp lý: từ việc phát tán tin giả, xâm phạm đời tư, sử dụng hình ảnh người khác mà không được phép, cho đến công khai thông tin cá nhân, kích động thù hận hay xúc phạm danh dự người khác. Mỗi hành vi ấy đều có thể cấu thành vi phạm pháp luật, gây hậu quả nghiêm trọng cho xã hội và cho chính người thực hiện.

Tuân thủ pháp luật trên không gian số không chỉ dừng ở việc “không vi phạm”, mà còn bao gồm ý thức tự giác tìm hiểu quy định về bảo vệ dữ liệu cá nhân, quyền tác giả, an ninh mạng, trách nhiệm chia sẻ thông tin và các mức chế tài liên quan. Khi người dùng hiểu rằng mọi hành động trên mạng đều để lại dấu vết và đều có trách nhiệm pháp lý kèm theo, họ sẽ cẩn trọng hơn trong từng lời nói, từng lần bấm nút “đăng”, “chia sẻ”, “bình luận”. Tuân thủ pháp luật trên mạng chính là nền tảng để bảo đảm rằng không ai bị chèn ép, không ai bị xâm hại và mọi người đều được hưởng quyền bình đẳng như nhau trong không gian số.

Cần hiểu rằng, việc xây dựng ý thức trên không gian số không phải là điều diễn ra trong một ngày, mà là quá trình bồi đắp liên tục từ mỗi cá nhân và cộng đồng. Bằng việc “soi mình” trước mỗi hành động trên mạng, bằng việc nỗ lực thay đổi hành vi: giảm thiểu hành vi tiêu cực, tăng hành vi tích cực cho cá nhân mình. Biết chống lại, lên tiếng trước cái xấu, báo cáo hành vi sai phạm cũng là một nỗ lực để xây dựng môi trường mạng bình đẳng, trong sạch, bởi im lặng chính là tạo môi trường cho cái lệch lạc, cái xấu phát triển.

Sự thay đổi chắc chắn cũng cần bắt nguồn từ giáo dục. Giáo dục học đường, giáo dục nhà trường rất cần thiết có những nội dung liên quan đến ý thức khi sử dụng mạng xã hội. Và để môi trường mạng tích cực hơn, không thể không có vai trò nêu gương. Đó là những người có ảnh hưởng, cơ quan báo chí, tổ chức xã hội... khi lan tỏa cách ứng xử chuẩn mực sẽ tạo “tác động dây chuyền” để mọi người làm theo. Khi từng cá nhân có trách nhiệm, từng gia đình có định hướng và cộng đồng có chuẩn mực chung, ý thức số sẽ dần trở thành nề nếp, từ đó hình thành một không gian mạng công bằng, an toàn và nhân văn.

NGỌC MAI

BÌNH ĐẲNG TRÊN KHÔNG GIAN SỐ

“Miễn dịch số” nằm ở con người, không nằm trong phần mềm

● Một số ý kiến phát biểu tại Tọa đàm. (Ảnh trong bài - Nguồn: NCA)

Càng gần cuối năm, các vụ lừa đảo trực tuyến gia tăng đột biến, giới chuyên gia an ninh mạng nhấn mạnh rằng “miễn dịch số” không thể trông chờ vào tường lửa hay thuật toán, mà phải bắt đầu từ ý thức cảnh giác của từng người dùng. Chỉ một cú click, một mã QR hay một cuộc gọi video giả mạo cũng có thể khiến nạn nhân mất trắng trong vài giây. Vì vậy, trang bị kỹ năng tự bảo vệ trên không gian mạng đang trở thành yêu cầu cấp bách của mỗi công dân số.

“Một cú click có thể xóa sạch tài sản”

85% người Việt hiện mua sắm trực tuyến, kéo theo rủi ro tội phạm mạng ngày càng gia tăng. Từ đầu năm 2025 đến nay, hơn 125.000 website lừa đảo đã bị phát hiện, gây thiệt hại gần 20.000 tỷ đồng. Trong khi đó, mùa mua sắm cuối năm, “thời điểm vàng” của dân buôn - cũng là “mùa gặt” của tội phạm công nghệ.

Dưới sự chỉ đạo của Cục An ninh mạng và phòng, chống tội phạm sử dụng công nghệ cao (A05), Bộ Công an, Hiệp hội An ninh mạng Quốc gia (NCA) phối hợp cùng TikTok tổ chức Tọa đàm “Nhận diện bẫy lừa - An tâm vui sắm”. Đây là hoạt động trọng điểm trong khuôn khổ Chiến dịch “Chống lừa đảo trực tuyến năm 2025”, diễn ra từ tháng 10 đến tháng 12 trên phạm vi toàn quốc, nhằm nâng cao nhận thức của người dân, doanh nghiệp và cộng đồng sáng tạo nội dung về các chiêu trò lừa đảo thời công nghệ.

Ông Vũ Duy Hiền, Phó Tổng Thư ký kiêm Chánh Văn phòng NCA nhấn mạnh, các thủ đoạn lừa đảo trực tuyến đang bước vào giai đoạn bùng

● Ông Vũ Duy Hiền, Phó Tổng Thư ký kiêm Chánh Văn phòng NCA.

phát mạnh nhất, đúng thời điểm nhu cầu mua sắm tăng cao dịp cuối năm. Những bẫy lừa xuất hiện ngày càng dày đặc: giả mạo thương hiệu lớn, mạo danh nhân viên sản phẩm thương mại điện tử, chiêu “sale sốc, hoàn tiền ảo”, lừa thanh toán qua ví điện tử, sử dụng deepfake để tạo niềm tin giả... “Một cú click, một mã QR hay một cuộc gọi video tưởng như quen thuộc cũng có thể khiến người dân mất toàn bộ tài sản chỉ trong vài giây mất cảnh giác”, ông Hiền cảnh báo.

Tại phiên thảo luận, các chuyên gia và doanh nghiệp chia sẻ nhiều dẫn chứng thực tế phản ánh mức độ tinh vi của

● Các chuyên gia trao đổi tại phiên thảo luận “Chống lừa đảo trong mua sắm trực tuyến và góc nhìn từ các đơn vị liên quan”.

lừa đảo trực tuyến hiện nay. Người sáng tạo nội dung Ngọc Bamboo cho biết, những kẻ lừa đảo có thể sử dụng AI để sao chép gương mặt và giọng nói của chính các KOL, tạo video deepfake mời chào mua hàng trên fanpage giả mạo. “Đáng lo ngại là nhiều người tiêu dùng mua theo số đông, dựa vào số mắt livestream mà không kiểm tra tính xác thực”, cô nói.

Đại diện TikTok Shop Việt Nam, ông Nguyễn Khánh Toàn cho biết, nền tảng thường xuyên nhận được khiếu nại về các nội dung và kịch bản lừa đảo được đầu tư rất bài bản. Nhiều đối tượng mạo danh nền tảng, mạo danh nhà sáng tạo để dụ khách tham gia “khuyến mãi ảo”, sau đó dẫn dụ người mua giao dịch ngoài hệ thống để chiếm đoạt tiền.

Theo báo cáo an toàn được TikTok công bố, chỉ trong 6 tháng cuối năm 2024, tại Việt Nam nền tảng đã: Xóa 420.000 video lừa đảo (97% do hệ thống chủ động phát hiện); Từ chối 1,6 triệu đơn đăng ký tài khoản nhà bán hàng không đạt tiêu chuẩn; Xóa tính năng thương mại của hơn 700.000 tài khoản; Vô hiệu hóa 450.000 tài khoản bán hàng vi phạm; Gỡ bỏ hơn 90.000 sản phẩm bị hạn chế hoặc cấm.

Đại diện Chi hội Tiếp thị và Công nghệ số (Hiệp hội Thương mại điện tử Việt Nam), bà Trần Phượng lưu ý rằng “con bẫy lừa đảo AI” đang khiến nhiều KOL thường xuyên phải đăng bài đính chính vì bị mạo danh. Bà cho rằng cần tăng cường đào tạo và truyền thông, giúp cả doanh nghiệp, nhà sáng tạo nội dung và người tiêu dùng đều biết cách nhận diện trang chính chủ.

Đại diện ví điện tử MoMo cũng cảnh báo hàng loạt hình thức gian lận thanh toán mới, đồng thời cho biết đơn vị đã tăng cường phát hiện sớm và gửi cảnh báo đến người dùng. Theo ông, để đối phó hiệu quả, cần sự phối hợp đồng bộ của toàn bộ hệ sinh thái số: nền tảng mạng xã hội, đơn vị thanh toán, sản phẩm thương mại điện tử và chính người dùng. NCA xác định vai trò đồng hành cùng Nhà nước và doanh nghiệp thông qua nhiều sáng kiến như ứng dụng cảnh báo nTrust, nền tảng đào tạo nCademy, hay các chương trình truyền thông an toàn số hướng tới từng nhóm đối tượng. “Chỉ khi tất cả các lực lượng cùng chung tay, chúng ta mới có thể tạo nên một “lá chắn số” đủ mạnh để phát hiện, cảnh báo và ngăn chặn kịp thời mọi thủ đoạn lừa đảo”, ông Hiền nhấn mạnh.

Hệ sinh thái phòng vệ phải chuyển từ bị động sang chủ động

● TS Phan Thế Thắng - Phó Trưởng ban Bảo vệ người tiêu dùng, Ủy ban Cảnh tranh Quốc gia.

Trên góc độ cơ quan quản lý, TS Phan Thế Thắng - Phó Trưởng ban Bảo vệ người tiêu dùng, Ủy ban Cảnh tranh Quốc gia, cho rằng chuyển đổi số mở ra nhiều cơ hội nhưng cũng kéo theo hàng loạt rủi ro mới. Thời gian qua, việc hiện thực hóa Luật Bảo vệ quyền lợi người tiêu dùng 2023 đã được triển khai mạnh mẽ, với nhiều điểm

mới đáng chú ý: tăng mức xử lý vi phạm trên không gian mạng; bổ sung quy định quản lý các mô hình kinh doanh mới; hoàn thiện Luật Thương mại điện tử; xây dựng Chiến lược quốc gia về bảo vệ quyền lợi người tiêu dùng giai đoạn 2026 - 2030.

Ông Thắng nhấn mạnh, Luật 2023 có cơ chế ưu tiên bảo vệ nhóm người tiêu dùng dễ bị tổn thương như người già, trẻ em, phụ nữ mang thai, người khuyết tật hoặc hộ nghèo, những đối tượng dễ trở thành mục tiêu của tội phạm mạng. “Khi hành lang pháp lý, công nghệ phòng vệ và kỹ năng người dùng được kết hợp đồng bộ, việc bảo vệ người tiêu dùng mới đạt hiệu quả thực chất”, ông nói.

Ông Vũ Ngọc Sơn, Trưởng Ban Nghiên cứu, tư vấn, phát triển công nghệ và hợp tác quốc tế NCA khẳng định tội phạm mạng đang tận dụng triệt để công nghệ mới, đặc biệt là trí tuệ nhân tạo (AI) và deepfake, để giả mạo gương mặt, giọng nói người thân, đánh vào cảm xúc, lòng tin và nỗi sợ của nạn nhân.

Ông Sơn chỉ ra ba nhóm lừa đảo thanh toán trực tuyến phổ biến nhất hiện nay: Giả mạo cửa hàng uy tín; Chiếm đoạt tài khoản và yêu cầu đặt cọc; Giao hàng kém chất lượng hoặc không giao hàng. Bên cạnh đó là các hành vi đánh cắp dữ liệu qua liên kết độc hại, tin nhắn hoặc cuộc gọi mạo danh và chiêu dụ giao dịch ngoài nền tảng.

Để chống lại những “bẫy vô hình” này, ông Sơn đề xuất triển khai “Khiên 3 lớp”: Lớp pháp lý, hành lang pháp lý đủ mạnh để răn đe và xử lý tội phạm. Lớp công nghệ, giải pháp phòng vệ từ nền tảng số, ví điện tử, hệ thống thanh toán. Lớp kỹ năng số, trang bị “vắc-xin số” cho người dân thông qua đào tạo và truyền thông.

Ông Sơn cũng khuyến nghị nguyên tắc “Ba Không - Ba Nhanh”: Ba Không: Không tin tưởng tuyệt đối (kể cả video call), Không cài ứng dụng từ liên kết lạ, Không chuyển tiền khi chưa xác thực. Ba Nhanh: Nhanh tra cứu, Nhanh ngắt kết nối khi bị đe dọa, Nhanh báo cáo cơ quan chức năng. “An toàn không đến từ may mắn mà đến từ sự hiểu biết và chủ động”, ông khẳng định.

Các chuyên gia thống nhất rằng kỹ năng số phổ cập đóng vai trò quyết định. Người trẻ, nhóm dễ thích ứng với công nghệ, cần trở thành “hạt nhân lan tỏa”, hướng dẫn cha mẹ, ông bà nhận diện lừa đảo. NCA đã phát hành cuốn “Cẩm nang An ninh mạng”, được coi là tài liệu hữu ích giúp người tiêu dùng tự bảo vệ mình trong môi trường số. **UYÊN NA**

Cùng với nỗ lực của nền tảng và doanh nghiệp, cơ quan quản lý nhà nước cũng đang siết chặt kiểm tra, xử lý. Tháng 10/2025, Cục Thương mại điện tử và Kinh tế số đã phối hợp gỡ bỏ hơn 44.000 sản phẩm vi phạm, chặn hơn 12.000 gian hàng và chuyển xử lý hơn 120 website/ứng dụng có dấu hiệu lừa đảo, chiếm đoạt tài sản. Trong bối cảnh quy mô bán lẻ trực tuyến năm 2025 ước tính đạt 32 tỷ USD, doanh số mùa cao điểm cuối năm được dự báo vượt 100.000 tỷ đồng, việc tăng cường biện pháp bảo vệ người mua là yêu cầu bắt buộc.

BÌNH ĐẲNG TRÊN KHÔNG GIAN SỐ

**Quyền riêng tư và bảo mật:
“Hàng rào” bảo vệ mọi giới
trên mạng**

Trong những năm gần đây, sự bùng nổ của các nền tảng trực tuyến đã đưa Việt Nam trở thành một trong những quốc gia có tốc độ phát triển Internet nhanh nhất khu vực. Tình hình an toàn, an ninh thông tin ở Việt Nam trong bối cảnh chuyển đổi số đang đối mặt với nhiều thách thức nghiêm trọng, đặc biệt là các vụ lộ lọt dữ liệu quy mô lớn và sự gia tăng các cuộc tấn công mạng tinh vi, phức tạp. Theo thống kê, năm 2024, Việt Nam ghi nhận khoảng 14,5 triệu tài khoản bị rò rỉ dữ liệu, chiếm 12% tổng số lượng trên toàn cầu. Hơn 66% người dùng Internet Việt Nam được ghi nhận có dữ liệu cá nhân bị sử dụng trái phép trong năm 2024.

Đáng chú ý, người trẻ và phụ nữ ngày càng hiện diện nhiều hơn trong các hoạt động kinh tế - xã hội trên môi trường số. Tuy nhiên, mức độ tham gia lớn hơn cũng kéo theo rủi ro cao hơn về rò rỉ và lạm dụng dữ liệu cá nhân. Phụ nữ đặc biệt dễ tổn thương trước các hình thức quấy rối, phát tán thông tin sai lệch, lạm dụng hình ảnh, cùng xu hướng gia tăng các vụ tấn công mạng như deepfake, đe dọa qua tin nhắn hay giả mạo danh tính. Thực tế này cho thấy quyền riêng tư không chỉ là vấn đề kỹ thuật mà còn là một quyền con người, gắn với phẩm giá, sự an toàn và bình đẳng giới. Khi dữ liệu cá nhân bị thu thập hoặc sử dụng trái phép, những người chịu thiệt hại sớm nhất và nặng nề nhất thường là phụ nữ, trẻ em gái và các nhóm dễ bị tổn thương.

Nhằm giảm thiểu nguy cơ này, các nền tảng lớn trong nước như Zalo, MoMo, Viettel, VNPT đã tăng cường cơ chế báo cáo vi phạm, xác thực tài khoản, phát hiện giả mạo bằng AI và cảnh báo an toàn dữ liệu cho người dùng. Tuy vậy, bảo mật không chỉ là lớp mã hóa hay tường lửa; đó còn là cam kết xã hội bảo đảm mọi công dân, đặc biệt là phụ nữ và trẻ em, có thể học tập, sáng tạo và tham gia đời sống công cộng mà không bị tổn thương hay kỳ thị.

Trong bối cảnh trí tuệ nhân tạo, deepfake và các công nghệ tạo sinh phát triển nhanh, quyền riêng tư và bảo mật tiếp tục đóng vai trò là “hàng rào đầu tiên” để ngăn chặn bất bình đẳng giới trên không gian số. Việt Nam đang từng bước hoàn thiện hành lang pháp lý, từ Luật Bảo vệ dữ liệu cá nhân 2025, các bộ tiêu chuẩn an toàn thông tin, chuẩn mực văn hóa số đến chương trình giáo dục kỹ năng số trong trường học.

Từ pháp lý đến kỹ năng số và văn hóa tôn trọng

Lộ lọt dữ liệu cá nhân thường là “đòn mở cửa” cho

BẢO MẬT VÀ QUYỀN RIÊNG TƯ:

Bảo đảm bình đẳng số cho mọi giới

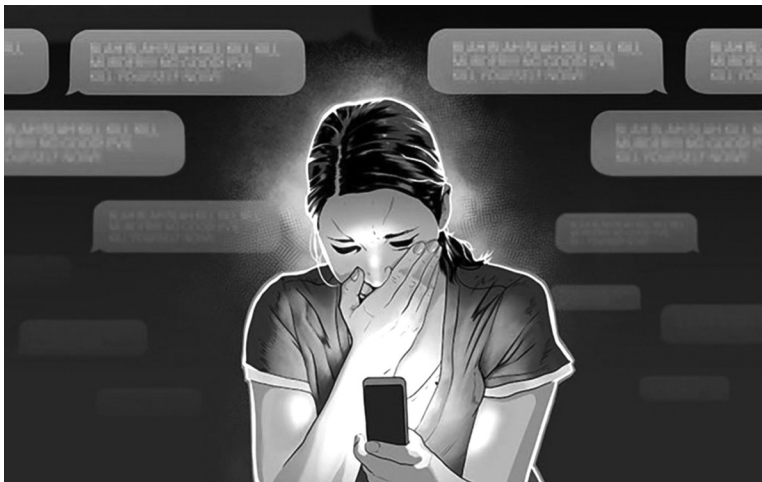
● Bảo đảm quyền riêng tư và bảo mật thông tin giúp mọi giới, đặc biệt phụ nữ và trẻ em, có thể tham gia không gian số an toàn, không bị tổn thương hay kỳ thị. (Nguồn: Council of Europe)

Bảo đảm an toàn bảo mật thông tin và quyền riêng tư trên không gian số là điều kiện tiên quyết để Việt Nam thúc đẩy một môi trường số bình đẳng, bao trùm và tôn trọng mọi giới.

hàng loạt hình thức bạo lực trực tuyến như mạo danh, deepfake nhạy cảm, theo dõi - bám đuôi, bôi nhọ hoặc đe dọa qua tin nhắn. Khi các hành vi mua bán và khai thác dữ liệu bị siết chặt và xử lý nghiêm, nguy cơ phụ nữ, trẻ em gái và các nhóm yếu thế bị lợi dụng thông tin để tấn công giảm đáng kể.

Luật Bảo vệ dữ liệu cá nhân 2025, có hiệu lực từ 01/01/2026, đánh dấu bước hoàn thiện khung pháp lý quan trọng của Việt Nam trong kỷ nguyên số, khi các quy định được xây dựng theo hướng tương thích với các chuẩn mực quốc tế như GDPR (EU), đồng thời cụ thể hóa các chủ trương lớn về an ninh mạng và chuyển đổi số. Không chỉ bảo vệ quyền riêng tư chung của công dân, Luật còn có tác động trực tiếp đến việc bảo đảm an toàn giới trên không gian mạng, đồng thời trao quyền cho phụ nữ và trẻ em gái, góp phần thúc đẩy môi trường số nơi mọi người có thể tham gia một cách bình đẳng, tự tin và an toàn.

Trước hết, công tác phân loại dữ liệu minh bạch là nền tảng bảo vệ phụ nữ và nhóm yếu thế. Luật xác định rõ dữ liệu cá nhân cơ bản và dữ liệu cá nhân nhạy cảm. Theo đó, dữ liệu cá nhân cơ bản là dữ liệu cá nhân phản ánh các yếu tố nhân thân, lai

● Phụ nữ và trẻ em gái đối mặt nguy cơ cao hơn với quấy rối, tin giả và lạm dụng hình ảnh trên mạng. (Nguồn: Forbes)

lich phổ biến, thường xuyên sử dụng trong các giao dịch, quan hệ xã hội, thuộc danh mục do Chính phủ ban hành. Dữ liệu cá nhân nhạy cảm là dữ liệu cá nhân gắn liền với quyền riêng tư của cá nhân, khi bị xâm phạm sẽ gây ảnh hưởng trực tiếp đến quyền, lợi ích hợp pháp của cơ quan, tổ chức, cá nhân, thuộc danh mục do Chính phủ ban hành. Trên thực tế, những dữ liệu cá nhân như thông tin sinh trắc học, sức khỏe, tài chính, niềm tin tôn giáo, vị trí... thường là đối tượng dữ liệu bị tội phạm mạng lợi dụng để quấy rối, đe dọa, bạo lực số hoặc tống tiền người dùng mạng, đặc biệt là phụ nữ, trẻ em, người yếu thế. Việc phân loại giúp Nhà nước và doanh nghiệp áp dụng biện pháp bảo vệ cao hơn, giảm nguy cơ dữ liệu bị lộ lọt và bị sử dụng để gây hại trên nền tảng số.

Song song, Luật thiết lập sáu nguyên tắc bảo vệ dữ liệu cá nhân, tạo hành lang pháp lý xuyên suốt: tuân thủ Hiến pháp và pháp luật; thu thập, xử lý dữ liệu đúng mục đích cụ thể, minh bạch; bảo đảm dữ liệu chính xác, được chỉnh sửa và lưu trữ phù hợp; áp dụng đồng

bộ các biện pháp thể chế, kỹ thuật, nhân sự để bảo vệ dữ liệu; chủ động ngăn chặn, phát hiện, xử lý nghiêm minh các hành vi vi phạm; hài hòa giữa bảo vệ dữ liệu cá nhân và lợi ích quốc gia, phát triển kinh tế - xã hội, quốc phòng, an ninh. Theo đó, sáu nguyên tắc này tạo nên một “lá chắn” quan trọng chống bạo lực số: bảo đảm dữ liệu được thu thập đúng mục đích, xử lý minh bạch, duy trì độ chính xác, áp dụng đầy đủ biện pháp kỹ thuật - tổ chức và xử lý nghiêm mọi vi phạm. Khi được thực thi hiệu quả, hệ nguyên tắc này sẽ hạn chế đáng kể nguy cơ thông tin cá nhân bị khai thác để tấn công định danh, làm nhục, theo dõi (stalking) hoặc tạo ra các nội dung deepfake gây tổn hại danh dự và an toàn của người dùng.

Bình đẳng trên không gian số xuất phát từ văn hóa

Đáng chú ý, chế tài mạnh, đủ sức răn đe đối với các hành vi xâm phạm dữ liệu cá nhân chính là nền tảng để bảo vệ an toàn trên môi trường số. Cụ thể, tổ chức, cá nhân vi phạm quy định về bảo vệ dữ liệu cá nhân

sẽ bị xử phạt hành chính hoặc truy cứu trách nhiệm hình sự tùy mức độ; nếu gây thiệt hại phải bồi thường theo luật định. Luật quy định mức chế tài rất nghiêm khắc. Đơn cử, mua bán dữ liệu cá nhân có thể bị phạt đến 10 lần khoản thu bất hợp pháp. Vi phạm chuyển dữ liệu xuyên biên giới có thể bị phạt tối đa 5% doanh thu năm trước. Các vi phạm khác có thể bị phạt tới 3 tỷ đồng. Mức phạt áp dụng cho cá nhân bằng một nửa mức phạt đối với tổ chức. Chính phủ sẽ hướng dẫn phương pháp tính khoản thu bất hợp pháp trong các hành vi vi phạm. Những quy định này gửi đi thông điệp rõ ràng: mọi hành vi xâm phạm dữ liệu cá nhân đều phải chịu trách nhiệm và không có “vùng trũng” pháp lý trong bảo vệ quyền riêng tư của người dân.

Luật cũng quy định rõ quyền và nghĩa vụ của chủ thể dữ liệu, trao cho mỗi người quyền kiểm soát thông tin của mình: được biết, đồng ý hoặc rút lại sự đồng ý, yêu cầu xem, chỉnh sửa, xóa, hạn chế hay phản đối việc xử lý dữ liệu; đồng thời có quyền khiếu nại, tố cáo, khởi kiện và yêu cầu bồi thường. Song song, chủ thể phải tự bảo vệ dữ liệu, tôn trọng dữ liệu của người khác và cung cấp thông tin chính xác. Luật cũng quy định cụ thể cho trẻ em, người hạn chế năng lực hành vi, cùng dữ liệu trong các lĩnh vực nhạy cảm như y tế, tài chính, sinh trắc học, mạng xã hội hay AI - đây cũng là những môi trường mà phụ nữ và trẻ em gái dễ bị nhắm đến qua deepfake, lạm dụng hình ảnh hoặc chiếm đoạt dữ liệu. Các quy định này giúp họ có công cụ pháp lý để yêu cầu định danh, ngăn chặn phát tán hình ảnh riêng tư, xử lý quấy rối, theo dõi hay tống tiền. Việc được quyền yêu cầu xóa hoặc hạn chế xử lý dữ liệu cũng tạo cơ hội để nạn nhân giành lại quyền kiểm soát cuộc sống trực tuyến của mình.

Bên cạnh giải pháp công nghệ và pháp lý, bình đẳng trong không gian số cũng cần được xây dựng dựa trên giải pháp văn hóa. Khi mỗi cá nhân nâng cao ý thức về việc mọi hành vi chia sẻ, bình luận hay lan truyền đều có thể tác động trực tiếp đến phẩm giá và cuộc sống của người khác, nhận thức xã hội sẽ thay đổi, kéo theo sự thay đổi tích cực trong hành vi trực tuyến. Điều này góp phần hình thành một chuẩn mực ứng xử văn minh: tôn trọng ranh giới riêng tư, không cổ vũ nội dung gây tổn thương, chủ động báo cáo vi phạm và hỗ trợ nạn nhân... Văn hóa ứng xử số là “lớp phòng vệ mềm” bền vững, góp phần kiến tạo không gian mạng an toàn - nơi phụ nữ, trẻ em gái, mọi nhóm yếu thế và mọi giới được bảo vệ, lắng nghe và trao quyền.

ĐỖ TRANG

BÌNH ĐẲNG TRÊN KHÔNG GIAN SỐ

BÌNH ĐẲNG SỐ TRONG HỌC ĐƯỜNG:

Cần chiến lược phù hợp

Khi mạng xã hội trở thành “kim chỉ nam” cho người trẻ

Vào giữa năm 2025, câu chuyện vợ một cầu thủ bóng đá nổi tiếng ở Việt Nam bị cộng đồng sử dụng mạng xã hội liên tục có lời lẽ khiếm nhã về ngoại hình của cô. Được biết, từ khi kết hôn vào năm 2020 và trở thành mẹ hai con, diện mạo của cô thường xuyên bị soi xét, nhất là trong những hình ảnh đăng tải sau sinh. Trước các bình luận về ngoại hình, cô gái hiếm khi phản bác.

Không chỉ buông lời lẽ khó nghe về ngoại hình, nhiều người dùng mạng xã hội còn có nhận xét về gu thời trang của cô gái. Dù thường xuyên diện đồ từ các thương hiệu cao cấp như Dior, Louis Vuitton, Chanel hay Hermès, cô không ít lần bị đánh giá chọn trang phục thiếu liên kết, phối phụ kiện dim dáng hoặc tạo tổng thể kém hài hòa.

Vài nữ nghệ sĩ trẻ khác ở Việt Nam là diễn viên T.A hay ca sĩ S.H.L sau khi có những thay đổi về ngoại hình khác với “khuôn mẫu”, liền nhận về nhiều lời lẽ xúc phạm, chê bai của một bộ phận người dùng mạng xã hội. Các bình luận tiêu cực ảnh hưởng đến sự nghiệp, tinh thần và cuộc sống của những nghệ sĩ này.

Điều đặc biệt, đa phần những bình luận thiếu tinh tế lại đến từ người trẻ dùng mạng xã hội. Họ có thể là học sinh, sinh viên, thanh, thiếu niên thuộc thế hệ 9x, 10x. Thực tế này cho thấy việc giáo dục về bình đẳng giới trên không gian mạng ở trong các trường học là vô cùng cần thiết.

Khảo sát của UNICEF năm 2022 cho thấy, 82% trẻ em Việt Nam 12 - 13 tuổi sử dụng internet hàng ngày, con số này ở lứa tuổi 14 - 15 là 93%. Cũng theo một thống kê quốc gia, đến đầu 2024, Việt Nam có khoảng 72,70 triệu người dùng mạng xã hội, tương đương khoảng 73,3%. Đối với nhóm tuổi học sinh, thanh, thiếu niên từ khoảng 12 - 15 tuổi, khảo sát của một tổ chức lớn cho thấy có tới 82% trẻ em 12 - 13 tuổi sử dụng Internet hàng ngày; con số đó tăng lên 93% ở độ tuổi 14 - 15. Nhiều em dành đến 5 - 7 giờ mỗi ngày truy cập mạng xã hội. Điều này cho thấy mạng xã hội không còn là “đặc quyền” của người trưởng thành mà đã lan vào rất sớm với học sinh đối tượng mà nhận thức về giới, về hành vi, suy nghĩ, tâm lý đang được nuôi dưỡng, hình thành.

Trong môi trường đó, các video, hình ảnh, bài viết liên quan đến giới tính bao gồm chuẩn mực về “nam giới”, “nữ giới”, ngoại hình, hành vi, trách nhiệm xã hội dễ dàng tiếp cận học sinh. Nếu các nội dung đó mang định kiến giới, cổ xúy tiêu chuẩn không đúng, phân biệt đối xử hoặc pha trộn với ngôn từ, hình ảnh bạo lực, quấy rối,

● Chỉ khi có chiến lược toàn diện giáo dục bình đẳng giới trong môi trường học đường mới trở nên hiệu quả nhất.

(Ảnh minh họa - Nguồn: Trường Tiểu học An Dương)

● Các trường học tại Việt Nam cần chủ động triển khai những chiến lược phù hợp để giáo dục bình đẳng giới không chỉ trong lớp học mà trong môi trường số.

(Ảnh minh họa - Nguồn: Sở GD&ĐT Hà Nội)

● Mạng xã hội có ảnh hưởng đến nhận thức về giới, về hành vi, suy nghĩ, tâm lý đang được nuôi dưỡng, hình thành của học sinh, sinh viên. (Ảnh minh họa - Nguồn: M.C)

Khi mạng xã hội trở thành kênh giao tiếp và học tập quen thuộc của học sinh, những quan niệm về giới cũng dễ dàng bị tác động bởi các nội dung thiếu kiểm chứng. Vì vậy, giáo dục bình đẳng giới cần được triển khai một cách chủ động và sáng tạo trên chính các nền tảng số, giúp học sinh tiếp cận tri thức đúng đắn, phát triển tư duy phản biện và hình thành hành vi ứng xử văn minh trong cộng đồng mạng.

thì nguy cơ ảnh hưởng đến nhận thức, hành vi và tâm lý của các em rất lớn.

Tại Việt Nam đã ghi nhận nhiều trường hợp học sinh sử dụng mạng xã hội để bắt nạt, bình luận tiêu cực, bạo lực với những thanh, thiếu niên không theo chuẩn mực giới “truyền thống” về giới tính, ngoại hình. Một vài nghiên cứu trên thế giới cũng cho thấy, việc sử dụng mạng xã hội như các nền tảng như Facebook, Instagram, TikTok... có liên quan tới tăng nguy cơ lo âu, trầm cảm, stress ở sinh viên. Như vậy, mạng xã hội không chỉ ảnh hưởng đến nhận thức về giới, mà còn tác động liên tục đến sức khỏe tâm thần, dễ làm tăng cảm giác cô lập, tự ti, do áp lực từ việc phải “đúng chuẩn” mà cộng đồng mạng đặt ra.

Với thực tế mạng xã hội đã trở thành không gian “sống thứ hai” của học sinh nơi hình thành quan điểm, định kiến, hành vi, rõ ràng giáo dục bình đẳng giới không thể đứng ngoài môi trường này. Bình đẳng giới không còn chỉ là khái niệm cần truyền đạt một lần trong lớp học, mà cần được bảo vệ, củng cố và lan truyền tích cực mỗi ngày, trong từng dòng trạng thái, video, bài chia sẻ trên mạng.

Cần một kế hoạch phát triển giáo dục bình đẳng giới trên nền tảng số trong trường học

Trong một tọa đàm diễn ra vào ngày 14/11 ở TP HCM, Tiến sĩ Nguyễn Thị Thu Thủy, Phó Vụ trưởng Vụ Giáo dục ĐH (Bộ GD&ĐT) cho rằng, bình đẳng giới là một trong những giá trị cốt lõi của xã hội văn minh và cũng là mục tiêu quan trọng trong chiến lược phát triển bền vững quốc gia, phù hợp với mục tiêu phát triển bền vững của Liên hợp quốc. Những năm qua, Việt Nam đã đạt được nhiều thành tựu đáng ghi nhận trong lĩnh vực này. Tuy nhiên, theo Tiến sĩ Nguyễn Thị Thu Thủy, các định kiến giới vẫn tồn tại trong nhiều mặt đời sống như lựa chọn ngành nghề, cơ hội học tập, việc làm, đến sự tham gia của trẻ em và thanh, thiếu niên trong các hoạt động xã hội - đặc biệt là trong trường học.

Trước thực trạng mạng xã hội ảnh hưởng mạnh mẽ tới học sinh, các trường học tại Việt Nam cần chủ động triển khai những chiến lược phù hợp để giáo dục bình đẳng giới không chỉ trong lớp học mà trong môi trường số. Hiện nay, đã có Kế hoạch số 1586/KH-BGDĐT

ngày 18/9/2025 của Bộ GD&ĐT về việc triển khai thực hiện Đề án “Đưa việc giảng dạy nội dung về giới, bình đẳng giới vào chương trình đào tạo giáo viên trình độ cao đẳng ngành giáo dục mầm non và trình độ ĐH giai đoạn 2024 - 2030”. Mục tiêu của Đề án là đến năm học 2025 - 2026, toàn bộ các cơ sở đào tạo giáo viên trên cả nước đưa nội dung về giới và bình đẳng giới vào chương trình đào tạo chính thức, bảo đảm đội ngũ giảng viên, tài liệu, phương pháp và cơ chế giảng dạy được chuẩn hóa, hiện đại và gắn với yêu cầu phát triển xã hội.

Để làm được điều đó, trước tiên, việc tích hợp giáo dục quyền bình đẳng giới và kỹ năng công dân số vào chương trình học là cần thiết. Ví dụ, học sinh cần được trang bị kỹ năng phân tích, đánh giá thông tin biết phân biệt nội dung tích cực, nhân văn với thông tin mang định kiến, bạo lực, phân biệt đối xử.

Cụ thể, nhà trường có thể đưa vào môn học hoặc hoạt động giáo dục ngoài giờ các nội dung về: quyền bình đẳng giới, đa dạng giới tính, tôn trọng khác biệt, kỹ năng phản biện với định kiến và bạo lực mạng, cách ứng xử trên mạng xã hội. Bên cạnh

đó, giáo viên cần được tập huấn để có đủ năng lực nhận diện các nội dung có hại như quấy rối, phát ngôn kỳ thị giới, kỳ thị ngoại hình, bắt nạt trực tuyến và biết cách hỗ trợ, can thiệp khi học sinh gặp phải.

Ngoài lớp học chính thức, trường học nên tạo ra không gian mạng tích cực như thành lập các fanpage, nhóm học sinh, các câu lạc bộ, chiến dịch online về bình đẳng giới, tôn trọng đa dạng, chống bạo lực mạng. Học sinh có thể tham gia sáng tạo nội dung video, bài viết, infographic về bình đẳng giới, quyền trẻ em, tôn trọng sự đa dạng. Việc này không chỉ giúp nâng cao nhận thức cho người tham gia, mà còn lan tỏa thông điệp rộng rãi trong cộng đồng mạng.

Thực tế cho thấy, việc giáo dục “công dân số có trách nhiệm” đang là mục tiêu được nhiều trường học ở Việt Nam hướng đến nhằm giúp người dùng, kể cả học sinh, không chỉ biết tiêu thụ nội dung mà còn biết sản xuất, phản biện, bảo vệ bản thân và người khác trước thất thiệt hoặc phát ngôn có hại.

Ngoài ra, trường học cần phối hợp chặt chẽ với phụ huynh và cộng đồng để quản lý, định hướng việc sử dụng mạng xã hội của học sinh, hướng dẫn kỹ năng số, bảo vệ quyền cá nhân và quyền bình đẳng. Phụ huynh, nếu được biết cách hỗ trợ và trao đổi với con, có thể giảm thiểu áp lực về định kiến giới từ mạng xã hội, giúp con phát triển tự tin, tôn trọng bản thân và mọi người.

Cuối cùng, cần xây dựng hệ thống hỗ trợ tâm lý để kịp thời giúp các em vượt qua áp lực, trầm cảm... nếu bị ảnh hưởng bởi nội dung tiêu cực, kỳ thị giới. Việc này đặc biệt quan trọng trong bối cảnh nhiều nghiên cứu đã chỉ ra liên quan giữa sử dụng mạng xã hội với căng thẳng tâm lý, lo âu và trầm cảm.

Chỉ khi có kế hoạch toàn diện kết hợp giáo dục, kỹ năng số, không gian số tích cực, hỗ trợ tâm lý và sự phối hợp giữa nhà trường, gia đình và cộng đồng thì giáo dục bình đẳng giới trong môi trường học đường mới trở nên hiệu quả nhất.

Tóm lại, mạng xã hội với vai trò ngày càng lớn trong đời sống học sinh có thể trở thành công cụ lan truyền tích cực cho bình đẳng giới, nếu được quản lý và định hướng đúng. Ngược lại, nếu không có định hướng cho học sinh, sinh viên, thì mạng xã hội dễ dàng biến thành nơi lan rộng định kiến, phân biệt giới và bạo lực mạng. Vì vậy, giáo dục bình đẳng giới không thể chỉ là bài học một lần mà cần được phát triển liên tục, phù hợp với thời đại số, để học sinh Việt Nam trưởng thành với tư tưởng bình đẳng, tôn trọng, biết bảo vệ bản thân và người khác, dù ở đời thực hay không gian mạng.

HƯƠNG NGỌC

Ngăn chặn bất bình đẳng giới

“Lắp” mảnh ghép thiếu trong bảo vệ phụ nữ và trẻ em gái

Theo thống kê của Quỹ Nhi đồng Liên hợp quốc, cứ 5 trẻ em và thanh, thiếu niên Việt Nam thì có 1 em bị bắt nạt trên mạng; hơn 94.000 trẻ từ 12 - 17 tuổi là nạn nhân của xâm hại tình dục trực tuyến. Cục An ninh mạng và phòng, chống tội phạm sử dụng công nghệ cao cho biết, từ đầu năm đến nay, đã tiếp nhận, xử lý hơn 50 vụ “bắt cóc trực tuyến” nhắm vào người từ 18 - 22 tuổi, trong đó 90% là nữ.

Vì thế, mảnh ghép còn thiếu trong bảo vệ phụ nữ và trẻ em gái trên không gian mạng, đó chính là “an toàn số”. Ngày 28/11/2025, tại tỉnh Lâm Đồng, Trung ương Hội Liên hiệp Phụ nữ (LHPN) Việt Nam tổ chức Lễ mít tinh hưởng ứng Tháng hành động vì bình đẳng giới năm 2025.

Theo bà Nguyễn Thị Minh Hương - Phó Chủ tịch Hội LHPN Việt Nam, năm 2025 là thời điểm Việt Nam chứng kiến bước ngoặt về chuyển đổi số, với việc Bộ Chính trị ban hành Nghị quyết 57-NQ/TW về phát triển khoa học - công nghệ và đổi mới sáng tạo; cạnh đó Việt Nam tổ chức thành công Lễ mở ký “Công ước Hà Nội” của Liên hợp quốc về chống tội phạm mạng. Đề đồng hành với xu hướng này, cũng như mang đến “an toàn số” cho phụ nữ và trẻ em trên không gian mạng. Hội LHPN

Đề pháp luật mang đến an toàn số

● Tọa đàm chính sách cấp cao về bảo vệ phụ nữ và trẻ em trên không gian mạng trong khuôn khổ Lễ mở ký “Công ước Hà Nội” tháng 10/2025. (Nguồn: VOV)

Mặc dù Việt Nam đã đạt được nhiều tiến bộ đáng kể, nhưng phần đa số trong các nạn nhân bị lừa đảo hoặc xâm hại trên không gian mạng vẫn là phụ nữ, trẻ em, do đó, cần đẩy mạnh thực thi pháp luật, nỗ lực đổi mới, hành động và hợp tác đa ngành để giải quyết vấn đề.

Việt Nam đã tổ chức nhiều lớp tập huấn kỹ năng ứng dụng trí tuệ nhân tạo (AI) cho gần 10.000 lượt cán bộ Hội; phát động phong trào “Bình dân học vụ số” nhằm nâng cao năng lực số cho phụ nữ. Trong thời gian tới, Hội đề xuất đưa nội dung “an toàn trên không gian số” vào cuộc vận động “Xây dựng gia đình 5 không, 3 sạch, 3 an”, trong đó, “3 an” gồm an toàn, an tâm, an sinh, an toàn cả trên không gian thực và không gian số. Hội cũng sẽ phối

hợp xây dựng không gian mạng an toàn, không bạo lực, không xâm hại cho phụ nữ và trẻ em...

Là địa phương tổ chức Lễ mít tinh hưởng ứng Tháng hành động vì bình đẳng giới năm 2025, tại Lâm Đồng, theo bà Nguyễn Thị Phương Thảo - Phó Chủ tịch Hội LHPN tỉnh, những năm qua, các cấp hội đã tổ chức hàng trăm buổi truyền thông về kỹ năng số, nhận diện tin giả, phòng, chống lừa đảo online. Nhiều mô hình hiệu quả

được triển khai như “Bình dân học vụ số”, “Tổ phụ nữ số”, “Ngăn ngừa, giảm thiểu tác hại của bạo lực trên cơ sở giới”. Hiện nay, 100% chi hội phụ nữ tại Lâm Đồng đã sử dụng mạng xã hội để tuyên truyền. Phong trào “Phụ nữ Lâm Đồng ứng dụng công nghệ số trong cuộc sống” đang tiếp tục lan tỏa, giúp chị em biết sử dụng thành thạo nền tảng họp trực tuyến, làm thủ tục hành chính online, thanh toán không dùng tiền mặt... Trong thời

Cũng theo Chủ tịch Hội LHPN Việt Nam Nguyễn Thị Tuyền, “khi Luật An ninh mạng được Quốc hội thông qua, Hội LHPN Việt Nam sẽ chủ động triển khai một loạt hoạt động thiết thực nhằm hỗ trợ phụ nữ và trẻ em thực thi luật một cách hiệu quả và phù hợp với điều kiện thực tiễn. Chúng tôi xác định 3 nhóm nhiệm vụ trọng tâm: Thứ nhất, đẩy mạnh truyền thông sâu rộng về quyền và nghĩa vụ khi tham gia không gian mạng; Thứ hai, xây dựng và triển khai chương trình “An toàn số cho phụ nữ và trẻ em”; Thứ ba, vận động cộng đồng và doanh nghiệp công nghệ tham gia bảo vệ phụ nữ và trẻ em. Chúng tôi tin rằng với sự vào cuộc đồng bộ của toàn hệ thống Hội, sự phối hợp của các cơ quan chức năng và cộng đồng xã hội, các quy định của Luật An ninh mạng sẽ được triển khai hiệu quả, góp phần xây dựng một môi trường mạng văn minh, an toàn hơn cho phụ nữ và trẻ em”.

gian tới, Hội LHPN tỉnh tiếp tục đẩy mạnh phong trào “Mỗi phụ nữ một kỹ năng số cơ bản”, xây dựng “không gian mạng an toàn cho phụ nữ”, phát huy vai trò “người bạn đồng hành số” của phụ nữ trong lan tỏa các giá trị nhân văn...

Hưởng ứng Tháng hành động vì bình đẳng giới và phòng ngừa bạo lực trên cơ sở giới năm 2025 với chủ đề “Bình đẳng giới và an toàn cho phụ nữ, trẻ em gái trong kỷ nguyên số” cùng Chiến dịch

Nhiều hình thức bạo lực giới trên mạng

Vào đầu tháng 11, đại diện Công an xã Bắc Thái Ninh (Hưng Yên) cho biết, đơn vị vừa ra quyết định xử phạt vi phạm hành chính đối với một công dân trên địa bàn vì có hành vi bôi nhọ, xúc phạm danh dự, nhân phẩm người khác trên mạng xã hội. Ngay khi tiếp nhận vụ việc, Công an xã Bắc Thái Ninh đã tiến hành xác minh, làm rõ và mời ông V.T.B đến trụ sở làm việc. Tại cơ quan Công an, ông V.T.B thừa nhận hành vi đăng tải các nội dung xúc phạm bà N.T.D. Sau đó, người này tự nguyện gỡ bỏ thông tin vi phạm, gửi lời xin lỗi công khai đến bà N.T.D và cam kết không tái phạm những hành vi tương tự, bị xử phạt 7,5 triệu đồng theo quy định của pháp luật.

Trong tháng 9 năm nay, Công an tỉnh Đồng Nai đã phối hợp Công an phường Thuận Giao, TP HCM giải cứu thành công nữ sinh viên L.H.O. (20 tuổi, quê tỉnh Đồng Tháp) bị nhóm lừa đảo trên không gian mạng, “bắt cóc online” để tống tiền. Trước đó, Công an phường Xuân Lập (Đồng Nai) nhận tin báo của Công an phường Thuận Giao đề nghị phối hợp hỗ trợ xác minh một cô gái 20 tuổi bị nhóm lừa đảo trên mạng khống chế “bắt cóc online” và đang thuê phòng tại một nhà nghỉ ở phường Xuân Lập.

Nhận diện nguy hiểm “trá hình” trên mạng

Ngày nay, mạng xã hội trở thành không gian kết nối rộng mở, nhưng cũng là môi trường tiềm ẩn nhiều rủi ro, đặc biệt với phụ nữ và trẻ em. Các hành vi xúc phạm, đe dọa hay kỳ thị diễn ra tinh vi hơn, len lỏi qua hình ảnh, bình luận, tin nhắn hay các nội dung chia sẻ. Nhận diện đúng những hình thức này là bước đầu tiên để bảo vệ bản thân và cộng đồng, đồng thời góp phần xây dựng môi trường mạng lành mạnh, văn minh.

Khi lực lượng công an tiếp xúc, chị L.H.O. có dấu hiệu hoảng loạn, lo sợ và không hợp tác với công an do nhóm bắt cóc online khống chế, không cho O. liên lạc với gia đình. Sau khi công an giải thích và cho xem các nội dung, hình ảnh về hiện trạng bắt cóc online tống tiền, chị O. mới trở nên bình tĩnh và khai báo.

Thực tế, những năm gần đây, Việt Nam chứng kiến sự gia tăng mạnh mẽ về lượng người dùng Internet và mạng xã hội tạo điều kiện tiếp cận thông tin, giao lưu, học tập, nhưng đồng thời mở ra những mối nguy rõ rệt cho phụ

nữ và trẻ em. Theo báo cáo, tính đến tháng 1/2025, Việt Nam có khoảng 79,8 triệu người sử dụng Internet, trong đó 75,2% dân số có tài khoản mạng xã hội. Phụ nữ chiếm tỷ lệ nhỉnh hơn nam giới trong nhóm người dùng mạng xã hội (51,2% nữ với 48,8% nam).

Trong môi trường mạng rộng mở như vậy, nhiều phụ nữ và trẻ em trở thành nạn nhân của những lời xúc phạm, kỳ thị hoặc công kích về giới tính, ngoại hình, nhân phẩm từ các bình luận ác ý, miệt thị đến những hành vi quấy rối. Đặc biệt, những người phụ nữ ở nông thôn, miền núi, chưa được trang bị đầy đủ kỹ năng số,

kỹ năng bảo mật dễ bị tổn thương hơn trước các hành vi quấy rối, xúc phạm, khi họ có thể vô tình chia sẻ thông tin, hình ảnh cá nhân mà không nhận thức hết nguy cơ.

Đối với trẻ em, nhất là trẻ em gái, tình hình đáng báo động hơn khi môi trường mạng trở thành mảnh đất màu mỡ cho những hành vi xâm hại, đe dọa và bóc lột. Mới đây, Câu lạc bộ Bảo vệ trẻ em Việt Nam trên không gian mạng công bố có khoảng 94.000 người dùng Internet ở độ tuổi 12 - 17 tại Việt Nam là nạn nhân của bóc lột và xâm hại tình dục qua mạng tức khoảng 1% trong số

● Xu hướng nói xấu, kỳ thị giới, miệt thị ngoại hình, xúc phạm danh dự đôi khi dưới dạng “hài hước”, “chế giễu” đang làm tổn thương đến tinh thần nhiều phụ nữ và trẻ em gái.

người dùng Internet thuộc độ tuổi này. Ngoài ra, có tới 40% trẻ em trả lời rằng cảm thấy không an toàn khi online và hơn 70% từng có trải nghiệm không mong muốn khi sử dụng Internet.

Không dừng lại ở nạn xâm hại tình dục, mạng xã hội còn là nơi diễn ra nhiều vụ quấy rối, lừa đảo, dụ dỗ, thậm chí “bắt cóc online”, bắt cóc trực tuyến. Trong đó chiếm phần lớn nạn nhân đều ở độ tuổi 18 - 22, với đa phần là thiếu nữ, trẻ em gái. Ngoài ra, tội phạm mạng thường lợi dụng tính ẩn danh, công nghệ như deepfake, chia sẻ ảnh/video nhạy cảm, đe dọa tống tiền, tống tình để khống chế, uy hiếp nạn nhân, đặc biệt trẻ em và phụ nữ.

Đặc biệt, xu hướng nói xấu, kỳ thị giới, miệt thị ngoại hình, xúc phạm danh dự đôi khi dưới dạng “hài hước”, “chế giễu” tiếp tục lan rộng. Như vậy, tại Việt Nam, các hình thức xúc phạm, đe dọa, kỳ thị, quấy rối mạng dưới nhiều dạng như: lời nói, bình luận ác ý, chia sẻ nội dung nhạy cảm, xâm hại tình dục, lừa đảo, bắt cóc đều đã xảy ra và tác động nặng nề tới phụ nữ và trẻ em, với quy mô không nhỏ.

Tỉnh táo nhận diện nguy hiểm “ẩn mình”

Trao đổi với phóng viên Báo Pháp luật Việt Nam, Thạc sĩ tâm lý học lâm sàng Khuất Thị Hoa, giảng viên Trường Đại học FPT

Bởi “thực” trên môi trường “ảo”

“Không một mình”, ngày 28/11/2025, Liên minh Niềm tin Số (Digital Trust Alliance - DTA), Viện Nghiên cứu quản lý phát triển bền vững (MSD United Way Việt Nam) và Học viện Phụ nữ Việt Nam phối hợp tổ chức sự kiện “Vaccine số - Không một mình - Vì một môi trường mạng an toàn cho phụ nữ và trẻ em gái”.

Đưa ra một góc nhìn mới, bà Nguyễn Phương Linh, Viện trưởng Viện nghiên cứu quản lý phát triển bền vững (MSD), thành viên Ban điều hành mạng lưới phòng ngừa và ứng phó bạo lực trên cơ sở giới (GBVNet) cho rằng các nguy cơ trực tuyến tác động đến tất cả người dùng, nhưng phụ nữ chịu ảnh hưởng nặng nề hơn bởi các rào cản định kiến. Những thành kiến thậm chí dưới dạng lời khen tưởng như vô hại, có thể trở thành “sợi dây vô hình” hạn chế cơ hội của phụ nữ. Chẳng hạn, việc ca ngợi phụ nữ “ngoan hiền”, “giỏi

nữ công gia chánh” vô tình củng cố quan niệm rằng, phụ nữ chỉ phù hợp với vai trò gia đình, từ đó kìm hãm sự tự tin và khát vọng tham gia đời sống chính trị - xã hội. Khi các định kiến này được lặp lại trên không gian mạng, chúng càng tạo thêm rào cản khiến phụ nữ và trẻ em gái khó phát huy hết tiềm năng. “Đề phụ nữ và trẻ em gái tự tin hơn trong kỷ nguyên số, cần tạo điều kiện để họ tiếp cận tri thức, làm chủ công nghệ và nhận được sự bảo vệ cần thiết khỏi các nguy cơ trên không gian mạng”, bà Nguyễn Phương Linh nhấn mạnh.

Pháp luật và hợp tác là “lá chắn” bảo vệ phụ nữ và trẻ em trong kỷ nguyên số

Cuối tháng 10/2025, trong khuôn khổ Lễ mở ký “Công ước Hà Nội” của Liên hợp quốc về chống tội phạm mạng, đã diễn ra tọa đàm chính sách cấp cao về bảo vệ phụ nữ và trẻ em trên không

gian mạng, cũng như thúc đẩy hợp tác toàn cầu nhằm xây dựng một môi trường số an toàn và nhân văn cho tất cả mọi người. Các ý kiến tại tọa đàm nêu ra thực tế với quy mô, tính phức tạp và bản chất xuyên biên giới của tội phạm mạng, hợp tác quốc tế đóng vai trò vô cùng quan trọng, cho phép phòng ngừa, điều tra và giải trình tội phạm mạng hiệu quả.

“Công ước Hà Nội là bước tiến quan trọng, là thành tựu chung của cộng đồng quốc tế trong nỗ lực bảo vệ trẻ em trên không gian mạng, không chỉ giúp bảo vệ mà còn hướng tới phòng ngừa sớm các hành vi xâm hại”, ông David Wright, lãnh đạo Trung tâm an toàn internet Vương quốc Anh nhấn mạnh.

Theo bà Camillia Layne, lãnh đạo Trung tâm Bảo vệ Trẻ em Canada (C3P), Điều 16 của Công ước Liên hợp quốc Hà Nội quy định rõ hành vi cố ý phát tán hình ảnh nhạy cảm trái phép là tội hình sự theo luật pháp quốc tế, đây là một bước tiến quan trọng trong nỗ lực bảo vệ quyền riêng tư và phẩm giá con người, “hình ảnh do AI tạo ra hay công nghệ deepfake đang là một mối đe dọa lớn. Từ năm 2014, Canada đã có luật về việc phát tán ảnh riêng tư mà không có sự đồng thuận. Đến nay, chúng tôi rất ủng hộ Điều 16 của Công ước Liên hợp quốc Hà Nội”...

“Luật An ninh mạng là lá chắn bảo vệ phụ nữ và trẻ em trong kỷ nguyên số” đó là khẳng định của

● Sự kiện “Vaccine số - Không một mình” ngày 28/11/2025. (Nguồn: MSD)

Ủy viên Trung ương Đảng, Phó Chủ tịch Ủy ban Trung ương Mặt trận Tổ quốc Việt Nam, Chủ tịch Hội LHPN Việt Nam Nguyễn Thị Tuyền trong trả lời phỏng vấn truyền thông khi Dự thảo Luật An ninh mạng được thảo luận tại Kỳ họp thứ 10, Quốc hội khóa XV (Luật An ninh mạng đã được Quốc hội thông qua ngày 10/12/2025)

Bà Nguyễn Thị Tuyền đánh giá rất cao nhiều nội dung mới trong Luật An ninh mạng, trong đó có những quy định trực tiếp bảo vệ phụ nữ và trẻ em như: về bảo vệ dữ liệu cá nhân và đời sống riêng tư, việc luật hóa trách nhiệm bảo vệ dữ liệu cá nhân có ý nghĩa rất quan trọng đối với an toàn của phụ nữ; về phòng, chống xâm hại trẻ em trên không gian mạng, đây là một bước tiến lớn, nhất là trong bối cảnh trẻ em, nhất là trẻ em gái, là mục tiêu của nhiều hành vi dụ dỗ, xâm hại qua môi trường trực tuyến; về yêu cầu doanh nghiệp

nền tảng nâng cao trách nhiệm bảo vệ người dùng, đây là cơ chế cần thiết để bảo đảm tính kịp thời trong bảo vệ nạn nhân là phụ nữ và trẻ em; về quy định chặn lọc, gỡ bỏ nội dung độc hại, sai sự thật, phụ nữ là nhóm thường bị tấn công bằng các hình thức bôi nhọ, xúc phạm trên mạng, nên quy định này góp phần tạo dựng không gian mạng lành mạnh và tôn trọng nhân phẩm; về bảo đảm quyền con người, quyền công dân trong môi trường số, đây là nền tảng quan trọng để phụ nữ yên tâm học tập, làm việc, tham gia kinh doanh và phát triển năng lực số của mình.

“Nhìn chung, những quy định mới này thể hiện sự tiến bộ trong tiếp cận chính sách, đặt mục tiêu bảo vệ phụ nữ và trẻ em lên vị trí ưu tiên, phù hợp với yêu cầu xây dựng một môi trường mạng an toàn và nhân văn trong thời đại số”, bà Nguyễn Thị Tuyền nhấn mạnh.

H.MINH - H.GIANG

● Trung ương Hội LHPN Việt Nam tổ chức Lễ mít tinh hưởng ứng Tháng hành động vi bình đẳng giới năm 2025 tại tỉnh Lâm Đồng. (Nguồn: Hội LHPNVN)

(Hà Nội) nhận định, trước hết, mỗi người dùng mạng xã hội, đặc biệt là phụ nữ, trẻ em, cần được trang bị nhận thức và kỹ năng cơ bản để bảo vệ bản thân trên mạng. Việc biết rằng mạng xã hội không chỉ là nơi giao lưu, học tập mà cũng có thể chứa đựng rủi ro giúp mọi người cẩn trọng hơn khi chia sẻ thông tin cá nhân, hình ảnh, vị trí, lịch sinh hoạt, thói quen cá nhân, đặc biệt khi mở tài khoản công khai. Với phụ nữ, nhất là khu vực nông thôn, miền núi việc được đào tạo kỹ năng số, bảo mật thông tin, nhận diện rủi ro sẽ góp phần giảm thiểu nguy cơ bị quấy rối, lạm dụng hoặc bị lợi dụng bởi các hành vi bạo lực số.

Với trẻ em, gia đình và nhà trường đóng vai trò quan trọng. Cần hướng dẫn, giám sát việc sử dụng Internet, giáo dục về quyền riêng tư, quyền từ chối; khuyến khích trẻ nói lên nếu bị bắt nạt, quấy rối, đe dọa. Khi phát hiện bình luận xúc phạm, nội dung khiêu dâm, lời dọa nạt, tống tiền, hoặc yêu cầu trao đổi hình ảnh/video riêng tư dù là bạn bè hay người lạ cả trẻ em và phụ huynh cần coi đó là dấu hiệu nguy hiểm, tạm dừng tương tác, tìm cách bảo lưu bằng chứng. Ở cấp độ cộng đồng và xã hội, cần tiếp tục hoàn thiện khung pháp lý, chính sách, đồng thời nâng cao trách

nhiệm của nền tảng mạng xã hội và các cơ quan quản lý.

Thực tế, Việt Nam là một trong những quốc gia trong khu vực chủ động triển khai các chương trình bảo vệ phụ nữ trước bạo lực số, đơn cử như Kế hoạch hành động quốc gia về phụ nữ, hòa bình và an ninh giai đoạn 2024 - 2030 và được triển khai từ năm 2024. Mục tiêu chính của kế hoạch này là tăng cường năng lực cho phụ nữ và trẻ em gái để ứng phó với các thách thức trên không gian mạng và thúc đẩy một môi trường mạng an toàn nhằm bảo vệ phụ nữ và trẻ em gái khi tham gia môi trường số một bước tiến quan trọng để triển khai biện pháp.

Ngoài ra, việc các tổ chức, cơ quan liên quan từ giáo dục, pháp luật, an ninh mạng đến các tổ chức xã hội tăng cường truyền thông, giáo dục, hỗ trợ nạn nhân, can thiệp sớm sẽ giúp giảm thiểu các vụ quấy rối, xâm hại, lạm dụng.

Cuối cùng, mỗi người trong cộng đồng mạng không chỉ nạn nhân cần có thái độ rõ ràng không làm nger, không tiếp tay lan truyền nội dung xúc phạm, kỳ thị, phân biệt giới; báo cáo, chia sẻ thông tin, ủng hộ nạn nhân để phá vỡ “vòng im lặng”, giảm thiểu cảm giác cô đơn, sợ hãi, giúp nạn nhân tìm được hỗ trợ cần thiết. NGỌC HƯƠNG

Ý KIẾN

BÀ NGUYỄN THỊ TUYẾN - PHÓ CHỦ TỊCH ỦY BAN TRUNG ƯƠNG MTTQ VIỆT NAM, CHỦ TỊCH HỘI LHPN VIỆT NAM:

● Bà Nguyễn Thị Tuyền

“Bên cạnh việc được pháp luật bảo vệ, phụ nữ không chỉ là đối tượng thụ hưởng chính sách mà còn là những người trực tiếp tạo ra giá trị trên không gian mạng: từ việc trang bị kỹ năng số, chủ động nhận diện nguy cơ đến tham gia phát triển công nghệ và các giải pháp bảo đảm an toàn mạng. Chúng tôi đặc biệt khuyến khích phụ nữ, nhất là phụ nữ trẻ, tham gia các lĩnh vực STEM, công nghệ thông tin và an ninh mạng; trở thành những người thiết kế, phát triển và vận hành các giải pháp số góp phần giải quyết những vấn đề mà phụ nữ và trẻ em gái đang gặp phải trên không gian mạng”.

PGS.TS DƯƠNG KIM ANH - PHÓ GIÁM ĐỐC HỌC VIỆN PHỤ NỮ VIỆT NAM:

“Công nghệ mở ra không gian rộng lớn để phụ nữ thể hiện giá trị và phát huy năng lực, nhưng đồng thời cũng đặt họ, đặc biệt là phụ nữ và trẻ em gái, trước nhiều thách thức về an toàn. Thanh niên là lực lượng quan trọng nhất trong thúc

● PGS.TS Dương Kim Anh

đẩy bình đẳng giới và xây dựng môi trường an toàn. Tiếng nói của sinh viên có thể tạo nên những thay đổi tích cực trong cuộc sống; một thế hệ trẻ dũng cảm sẽ góp phần định hình tương lai và các em luôn có sự đồng hành, không bao giờ đơn độc trong đời sống thực tế cũng như trên không gian mạng”.

BÀ NGUYỄN PHƯƠNG LINH - VIỆN TRƯỞNG VIỆN NGHIÊN CỨU QUẢN LÝ PHÁT TRIỂN BỀN VỮNG (MSD):

● Bà Nguyễn Phương Linh

“Vaccine số” bao gồm khả năng nhận diện rủi ro, tư duy phản biện, kiểm soát cảm xúc và dám lên tiếng, trở nên quan trọng hơn bao giờ hết để các bạn trẻ có thể trở thành công dân số chuẩn. Khi mỗi bạn trẻ được trang bị “vaccine số”, các em không chỉ tự bảo vệ mình mà còn trở thành lực lượng kiến tạo một môi trường mạng an toàn, nhân văn và bền vững hơn cho tất cả. Không ai an toàn một mình, nhưng khi được trao quyền, mỗi em đều có thể trở thành người dẫn đường cho sự thay đổi”.

ÔNG TOMAS KÖNIGS - BÍ THƯ THỨ HAI, ĐẠI SỨ QUÁN HÀ LAN:

“Việt Nam đã đạt được nhiều tiến bộ đáng kể, tuy nhiên các nghiên cứu cho thấy vẫn phụ nữ và trẻ em gái vẫn chiếm phần đa số trong các nạn nhân bị lừa đảo hoặc xâm hại trên không gian mạng, cần nỗ lực đổi mới, hành động và hợp tác đa ngành để giải quyết vấn đề. Đặc biệt, thanh niên, sinh viên là những người đang được trang bị kiến thức, kỹ năng và công cụ, có vai trò quan trọng trong việc tạo dựng môi trường mạng an toàn, cần lan tỏa mạnh mẽ văn hóa an toàn trên không gian số, đặc biệt cho trẻ em gái”.

● Ông Tomas Königs

X.HOA (tổng hợp)

Lan tỏa tấm lòng thiện nguyện của các y, bác sĩ

Trong những năm gần đây, bên cạnh sự phát triển mạnh mẽ của kinh tế - xã hội, các mô hình thiện nguyện hướng đến cộng đồng yếu thế ngày càng nở rộ. Đáng chú ý nhất các câu lạc bộ (CLB) chăm sóc sức khỏe, phòng khám răng miễn phí của các y, bác sĩ dành cho người nghèo, người vô gia cư, bệnh nhân có hoàn cảnh khó khăn. Không ồn ào, không phô trương, những mô hình này đang âm thầm tạo nên vòng tròn tử tế giữa đời sống đô thị và nông thôn Việt Nam.

● Chương trình khám và phẫu thuật nhân đạo của CLB Sala diễn ra tại Trung tâm Y tế khu vực Chiêm Hóa (Tuyên Quang) từ ngày 7/12/2025. (Ảnh: Y.Khuông)

● CLB Nhân đạo Sala, Công an tỉnh Tuyên Quang, chính quyền xã Kiến Thiết và các nhà tài trợ tham dự lễ khánh thành giai đoạn I điểm trường Khau Luông - Khau Làng, Trường Mầm non Kiến Thiết, tỉnh Tuyên Quang. (Ảnh: Y.Khuông)

Mỗi 18 ca miễn phí giúp các bệnh nhân có dị tật hòa nhập cộng đồng

Những ngày mùa đông tháng 12/2025, đoàn y, bác sĩ thuộc CLB Nhân đạo Sala phối hợp tổ chức khám sàng lọc và phẫu thuật cho người dân Tuyên Quang. Với nhiều gia đình, đây là cơ hội hiếm hoi để tiếp cận dịch vụ y tế chuyên sâu.

Tại Trung tâm Y tế khu vực Chiêm Hóa (Tuyên Quang), đoàn y, bác sĩ thuộc CLB Nhân đạo Sala gồm những chuyên gia đầu ngành từ Bệnh viện Hữu nghị Việt Đức đã phối hợp với y, bác sĩ địa phương tiến hành khám sàng lọc cho người dân. Sau quá trình thăm khám kỹ lưỡng cho gần 100 trường hợp, 18 ca phẫu thuật phức tạp đã được thực hiện, giúp các bệnh nhân có dị tật, di chứng vận động tìm lại cơ hội hòa nhập với cuộc sống.

Bác sĩ chuyên khoa Hà Văn Linh, Giám đốc Trung tâm Y tế khu vực Chiêm Hóa cho biết, chương trình có ý nghĩa thiết thực đối với người dân miền núi, không chỉ ở kết quả điều trị mà còn ở sự động viên tinh thần, giúp người bệnh bớt mặc cảm và có thêm động lực hòa nhập cuộc sống.

Lý do chọn Tuyên Quang làm điểm đến được PGS.TS Nguyễn Mạnh Khánh, Chủ tịch CLB Sala lý giải từ góc nhìn lịch sử. Theo ông, Chiêm Hóa từng là nơi ngành y được người dân cư mang trong thời kháng chiến, vì vậy chuyển trở lại mang ý nghĩa tri ân và nhắc

nhớ về trách nhiệm nối tiếp của thế hệ hôm nay.

Bên cạnh hoạt động khám, chữa bệnh, đoàn còn tổ chức lễ khánh thành điểm trường Khau Luông - Khau Làng, Trường Mầm non Kiến Thiết. Công trình gồm 2 phòng học khang trang được xây dựng từ 100% nguồn lực xã hội hóa trên mảnh đất 2.000m² do bà Nông Thị Dịu, một hộ dân địa phương hiến tặng.

Chuyến thiện nguyện tại Tuyên Quang là hoạt động trọng tâm trong chương trình kỷ niệm 15 năm thành lập của CLB Nhân đạo Sala. Đây là tổ chức thiện nguyện được thành lập năm 2010, quy tụ các y, bác sĩ, chuyên gia y tế, nhà hảo tâm và tình nguyện viên trong và ngoài nước.

Trong 15 năm qua, CLB đã triển khai khám, chữa bệnh, phẫu thuật miễn phí cho người nghèo, trẻ em khuyết tật và xây dựng nhiều điểm trường ở vùng khó khăn, góp phần hỗ trợ hàng nghìn bệnh nhân trên cả nước. Sau 15 năm hoạt động, CLB Nhân đạo Sala đã tổ chức nhiều đợt khám, mổ miễn phí tại các địa phương khó khăn, hỗ trợ điều trị cho hàng nghìn bệnh nhân.

Thầy thuốc Nhân dân, bác sĩ chuyên khoa Nguyễn Văn Giao, Phó Giám đốc Sở Y tế Tuyên Quang đánh giá mô hình hoạt động của CLB không chỉ giúp giảm gánh nặng cho tuyến y tế cơ sở mà còn góp phần nâng cao năng lực chuyên môn thông qua quá trình phối hợp, chuyển giao kỹ thuật.

Trao nụ cười, nhận nụ cười

Cũng chan chứa trái tim thiện nguyện, BS Nguyễn Văn Hòa - Nhà sáng lập Nha khoa Shinbi trực tiếp thực hiện, hướng đến mục tiêu phục hồi nụ cười và mang lại sự tự tin cho những người yếu thế trong cộng đồng dự án thiện nguyện dài hạn “Trao nụ cười - Nhận nụ cười” vừa được triển khai tháng 12/2025.

Trong nhiều năm hành nghề, bác sĩ Hòa cho biết anh đã gặp rất nhiều bệnh nhân có vấn đề răng miệng nghiêm trọng nhưng không đủ điều kiện kinh tế để điều trị. Mất răng, viêm nhiễm kéo dài hay đau nhức không chỉ ảnh hưởng đến sức khỏe mà còn khiến nhiều người thu hẹp giao tiếp, mất cơ hội việc làm. “Có những hoàn cảnh vì nụ cười không trọn vẹn mà đánh mất sự tự tin”, bác sĩ Hòa chia sẻ.

Từ những điều đó, anh tin rằng chăm sóc răng miệng không chỉ chữa bệnh mà còn giúp chữa lành tinh thần. Xuất phát từ mong muốn mang lại sự thay đổi bền vững cho cộng đồng, dự án “Trao nụ cười - Nhận nụ cười” được Shinbi phát triển như một hoạt động nhân đạo thường xuyên. Dự án tập trung hỗ trợ người già neo đơn, phụ nữ đơn thân, trẻ em nghèo, bệnh nhân ung thư và những hoàn cảnh đặc biệt khó khăn khác không thể chi trả các dịch vụ nha khoa chất lượng.

Dự án tài trợ miễn phí cho các bệnh nhân bao gồm làm răng sứ, phục hình răng mất, trồng răng Implant và các liệu trình điều trị răng miệng cần thiết. Toàn bộ các ca điều trị sẽ được thực hiện bởi bác sĩ Nguyễn Văn

● Bác sĩ Nguyễn Văn Hòa mong muốn trao nụ cười, nhận lại nụ cười của các bệnh nhân. (Ảnh: X.Tiến)

Hòa cùng đội ngũ chuyên môn của Nha khoa Shinbi. Theo bác sĩ Hòa, mục tiêu lớn nhất của dự án là mang lại “nụ cười lành” - không chỉ khỏe mạnh mà còn là nụ cười của sự hy vọng.

Với mỗi hóa đơn chăm sóc, điều trị răng của các bệnh nhân, đội ngũ của anh sẽ trích 5 - 10% tổng số tiền để phục vụ công tác thiện nguyện. Đây là dòng tiền bền vững dựa trên doanh thu của Shinbi do đó các cá nhân, những hoàn cảnh khó khăn sẽ luôn được “giúp người nào chắc người này” như bác sĩ Hòa tâm niệm.

Song song với các hoàn cảnh giúp đỡ lâu dài, đồng hành với họ trong phát triển sinh kế, cải thiện hoàn cảnh, bác sĩ Hòa cũng sẽ tiếp tục triển khai chương trình hỗ trợ người dân vùng lũ, bao gồm cứu trợ nhu yếu phẩm và hỗ trợ y tế cho các hộ gia đình bị ảnh hưởng nặng.

“Bệnh nhân ung thư, người nghèo, người có hoàn cảnh khó khăn được hưởng lợi, đó là bằng khen lớn nhất trong hành trình thiện nguyện của tôi”, bác sĩ Hòa tâm niệm. Với việc đến tận địa phương, tìm hiểu nhu cầu của những người cần được giúp đỡ, cùng địa phương tìm ra lời giải, có giúp đỡ, có giám sát để mỗi người phát triển, vượt thoát khỏi hoàn cảnh của mình, triết lý làm thiện nguyện của bác sĩ Hòa còn được anh mong muốn để con cái mình kế thừa và tiếp tục.

“Tôi muốn để di sản về sự tử tế và nhân văn cho con cái chứ không chỉ là tài sản”, bác sĩ Hòa chia sẻ. Tấm lòng của người bác sĩ vì nụ cười, vì niềm hy vọng của

người bệnh sẽ nhân lên những điều âm áp, tử tế trong cuộc sống.

Không chỉ hoạt động trong lĩnh vực nha khoa, bác sĩ Hòa đã có nhiều đóng góp đáng kể cho các hoạt động cộng đồng trong nhiều năm qua. Một trong những chương trình tiêu biểu là “Bếp ăn 2K (2.000 đồng) cho bệnh nhân ung thư”, được triển khai từ năm 2019. Bếp ăn cung cấp hàng trăm suất ăn đủ dinh dưỡng mỗi ngày với chi phí biểu tặng 2.000 đồng, giúp bệnh nhân giảm bớt gánh nặng tài chính trong quá trình điều trị.

Chia sẻ về triết lý sống của bản thân, bác sĩ Hòa nói: “Tôi luôn tin rằng trao đi là còn mãi. Mỗi việc tử tế xuất phát từ trái tim đều có thể lan tỏa và tạo nên những giá trị lâu dài cho xã hội. Nghề nha khoa không chỉ là chữa răng mà còn là chữa lành. Và mỗi nụ cười được trao đi là một niềm hy vọng được gieo lại”.

Kể về những việc mình làm, ánh mắt bác sĩ Hòa ánh lên những tia sáng ấm áp và hạnh phúc. Anh rất khiêm tốn và thành thật kể rằng, đến với những người bệnh ung thư, đến với những bệnh nhân chạy thận, thấy họ khát khao sự sống, khát khao giao tiếp để thấy mình được sống, anh vô cùng xúc động.

Có những người hôm trước đi truyền hóa chất, hôm sau vẫn cố ra quán cơm 2K để rồi những ngày sau họ đã lia xa cõi đời. Có những người chạy thận về vẫn đi gặp bạn bè tại xóm chạy thận để chuyện trò, giao tiếp cho vơi đi những mệt mỏi, đau đớn mà mình đang phải gánh chịu...

“Chính họ đã truyền năng lượng tích cực cho tôi để tôi và cộng sự của mình làm được nhiều việc hơn nữa, hỗ trợ được nhiều mảnh đời hơn nữa”, bác sĩ Hòa cho biết.

Điều khác biệt ở bác sĩ Hòa là vì đi nhiều, tiếp xúc nhiều mảnh đời, nhiều thân phận nên anh “vỡ” ra được rất nhiều thực tế để giúp đỡ người nghèo, người bệnh một cách thực tế. Bất cứ một hoàn cảnh nào được bác trợ giúp cũng đều có tính căn cơ, dài hơi và đạt hiệu quả thiết thực.

Anh cùng các cộng sự không chỉ hỗ trợ chữa bệnh, vật chất mà đến tận nơi, tìm hiểu hoàn cảnh gia đình và hỗ trợ họ sinh kế để có thể vươn lên, thoát khỏi nghịch cảnh một cách bền vững. Bên cạnh đó, anh cũng tìm hiểu kỹ càng, dứt khoát từ chối những hoàn cảnh nguy tạo bằng chứng, đi xin từ thiện để ngồi không hưởng lợi trên lòng tốt của cộng đồng.

Được truyền năng lượng tích cực từ chính những bệnh nhân, những người có hoàn cảnh khó khăn nhưng càng trân trọng cuộc sống và vươn lên mỗi ngày, các y, bác sĩ thấy mình cần phải làm nhiều hơn để truyền đi thông điệp: Dù ở hoàn cảnh nào đi chăng nữa mỗi người cũng đều phải sống tử tế và tốt đẹp. **BẢO CHÁU**

Chộn rộn làng nghề trăm năm

Vào đầu thế kỉ XX, người dân Quảng Phú Cầu chủ yếu mưu sinh với nghề đan lát rổ rá, quạt, cót... Trong một lần, ông Lê Xuân Vịnh, thôn Phú Lương Thượng đi mua tre về chế nan gặp một vị thương lái đi mua tằm hương. Ông Lê Xuân Vịnh đã đặt vấn đề nhận chè tằm bán cho thương lái. Những mô hình chè tằm hương nhỏ lẻ từ thôn Phú Lương Thượng được mang sang thôn Phú Lương Hạ (quê vợ ông Lê Xuân Vịnh), rồi dần dần phát triển mạnh mẽ, lan rộng ra 6 thôn trong toàn xã với sự tham gia của hàng nghìn lao động trong và ngoài địa phương. Nghề làm tằm hương được cha truyền con nối, duy trì và phát triển đến ngày nay, trở thành nghề thu nhập chính của người dân và hỗ trợ giải quyết việc làm cho người lao động các xã lân cận.

Từ một cơ duyên của ông Lê Xuân Vịnh, trải qua bao thăng trầm của lịch sử, nghề sản xuất hương và tằm hương Quảng Phú Cầu ngày càng phát triển trở thành đặc trưng của làng nghề Hà Nội. Sản phẩm hương và tằm hương Quảng Phú Cầu có mặt khắp các tỉnh, thành và xuất khẩu ra các nước: Trung Quốc, Ấn Độ, Malaysia...

Những ngày cuối năm, người làm nghề tận dụng những khoảng trống để phơi tằm hương: Từ ngõ nhỏ, sân nhà đến sân đình... Những bó tằm hương nhiều màu sắc (đỏ, xanh, vàng), trong đó màu đỏ chiếm phần lớn, làm cho không gian làng quê thật ấn tượng. Khắp nơi phơi tằm hương là khắp nơi tràn ngập những gam màu rực rỡ. Trong mỗi mái nhà, mọi người đều say sưa, bận rộn với công việc. Người chẻ vầu, người nhuộm tằm hương, người phân loại, đóng gói sản phẩm...

Nghệ nhân làng nghề Nguyễn Thu Phương cho biết: “Hương không chỉ là vật phẩm dùng trong tín ngưỡng thờ cúng gia tiên, mà còn là biểu tượng của sự kết nối giữa con người với tổ tiên, giữa cái linh thiêng và đời sống thường nhật. Chính vì vậy, hương phải thơm dịu, cháy đều, không cay mắt và đặc biệt là mang lại sự trang nghiêm trong những ngày lễ, Tết”.

Để làm ra một que hương hoàn chỉnh, người thợ phải thực hiện nhiều công đoạn, từ chọn nguyên liệu, làm chân hương, nhuộm chân hương cho đến công đoạn xay bột thảo mộc rồi chuyển đến nơi xe bột để làm nên thành phẩm cuối cùng. Tất cả đều phải thật tỉ mỉ, đòi hỏi ở người thợ sự khéo léo, kiên trì. Nguyên liệu dùng làm bột hương là hỗn hợp bột quế, trấu và mùn cưa, nay còn sử dụng thêm cả trầm, nụ trầm, bồ kết để đem lại những mùi hương mới lạ cho sản phẩm. Chân của hương Quảng Phú Cầu hầu như lấy từ vầu của các vùng Thanh Hóa, Nghệ An, Hà Tĩnh... Ở công đoạn xe hương,

● Người dân Quảng Phú Cầu chộn rộn vào mùa. (Nguồn: Sở DL)

● Khách du lịch quốc tế thích thú với trải nghiệm tại làng nghề. (Ảnh: Linh Tâm)

● Khách du lịch check in ở điểm trưng bày tằm hương Quảng Phú Cầu. (Ảnh: Linh Tâm)

Những ngày cuối năm, khi gió mùa tràn về mang theo hơi lạnh đặc trưng của miền Bắc, cũng là lúc làng nghề hương truyền thống Quảng Phú Cầu (xã Ứng Thiên, Hà Nội) bước vào vụ Tết, mùa sản xuất nhộn nhịp và rực rỡ nhất trong năm. Những bó tằm nhuộm đỏ rực xòe tròn như những bông hoa khổng lồ được bày khắp sân, khắp ngõ, tạo nên một không gian đặc trưng chỉ nơi đây mới có.

hương phải được phơi dưới ánh nắng để hương thơm tự nhiên chứ không sấy nếu không muốn hương mất đi mùi thơm đặc trưng”.

Hương ở Quảng Phú Cầu hướng tới sản phẩm sạch, bảo đảm an toàn, phù hợp tiêu chuẩn xuất khẩu và nhu cầu của người dân. Vì vậy, nhiều hộ đã chuyển sang sử dụng phẩm màu tự nhiên, bột hương từ thảo mộc, giảm tối đa hóa chất công nghiệp, từ đó giúp sản phẩm thân thiện hơn với môi trường.

Nhờ sáng tạo của giới trẻ, nhiều sản phẩm mới đã xuất hiện: hương vòng mini, hương cắm trang trí Tết, hương thơm cả phê, chanh sả, hương quế dịu, hương trầm thảo mộc... phù hợp với thị hiếu hiện đại nhưng vẫn giữ nguyên công thức truyền thống.

Trên góc sân mỗi gia đình, những bó tằm hương đỏ rực lên, tượng trưng cho nghi lễ Tết cổ truyền của người Việt. Đối với người dân nơi đây, làm hương vào mỗi vụ Tết không chỉ là công việc, mà còn là cách giữ gìn giá trị tâm linh, văn hóa cha ông để lại. Hiện nay, Hợp tác xã hương Quảng Phú Cầu có hơn 3.000 hộ tham gia sản xuất với nhiều sản phẩm OCOP đạt 3 sao: hương nén, hương nụ, hương vòng và 4 sao: nụ quế từ bi hương, nụ trầm từ bi hương, hương vòng. Ước tính vụ Tết năm 2026, tổng sản lượng hương Quảng Phú Cầu có thể đạt 160 - 180 triệu chân hương, tăng khoảng 20% so với năm trước.

Trải nghiệm “một ngày làm nghệ nhân hương”

Những năm gần đây, hình ảnh những bó hương đỏ rực phơi dưới nắng tại Quảng Phú Cầu đã trở thành biểu tượng du lịch độc đáo, xuất hiện trong nhiều bộ ảnh quốc tế. Năm 2019, những bức ảnh chụp tại làng hương từng lọt top Best Travel Photos của nhiều tạp chí nhiếp ảnh nước ngoài.

Nhờ thế, làng nghề bỗng trở thành điểm đến hấp dẫn. Mỗi năm Quảng Phú Cầu đón khoảng 50.000 - 70.000 lượt du khách, trong đó có hơn 35% là khách quốc tế, chủ yếu từ Hàn Quốc, Pháp, Anh, Mỹ và Nhật Bản. Riêng mùa cuối năm và cận Tết, lượng khách tăng gần gấp đôi.

Để đáp ứng nhu cầu tham quan, nhiều hộ dân đã sắp xếp không gian làm nghề, mở khu trải nghiệm như: Tự tay se hương, nhuộm chân hương, chụp ảnh cùng những bó hương xếp nghệ thuật, tìm hiểu lịch sử và tín ngưỡng dùng hương của người Việt. Người dân khi phơi tằm hương đã sắp xếp tằm hương thành những bức tranh khổng lồ với đường nét, màu sắc rõ ràng, tươi tắn như hình bông hoa, Quốc kỳ Việt Nam, bản đồ đất nước hình chữ S... tạo nên những phong nền hoàn hảo cho các bức ảnh đẹp. Điều đó đã tạo thêm sức hút lớn với du khách, với những người mê chụp ảnh về làng nghề. Và điều đó cũng tạo thêm sức sống mới cho làng nghề.

Ông Nguyễn Hữu Long, thành viên một gia đình làm hương ở làng phần khởi chia sẻ:

“Dù cuối năm, công việc bận rộn hơn rất nhiều, nhưng người dân nơi đây vẫn ưu tiên những khoảng không gian, thời gian để phục vụ du khách. Chúng tôi có hai nhân công để hỗ trợ, hướng dẫn du khách lựa chọn và chụp được những bức ảnh ưng ý. Họ cũng hỗ trợ du khách tránh để xô lệch những bó hương, bảo đảm có những trải nghiệm tốt nhất”. Điều bao trùm trong những câu chuyện mà người làm nghề ở Quảng Phú Cầu chia sẻ với du khách là sự tự hào về nghề, về những trăn trở để giữ nghề. Điều thú vị là người làm nghề ở Quảng Phú Cầu rất trân trọng nghề làm hương. Dù áp dụng nhiều máy móc và sản xuất thì họ vẫn luôn bảo đảm nguồn nguyên liệu. Đó là các loại nguyên liệu thảo mộc, được pha trộn với bí quyết riêng biệt, để làm ra những nén hương luôn thơm lâu, bền màu, đẹp mắt.

Nữ du khách người Pháp gốc Việt, cô Marine Lê cho hay: “Tôi chưa từng thấy nơi nào rực rỡ đến vậy. Màu đỏ của những bó hương khiến không gian tràn ngập năng lượng. Người dân cũng rất thân thiện, giải thích tỉ mỉ về quy trình làm hương. Tôi nghĩ đây là một điểm du lịch vô cùng độc đáo của Hà Nội”.

Theo định hướng phát triển làng nghề Hà Nội đến năm 2030, Sở Du lịch Hà Nội xác định Quảng Phú Cầu là một trong những điểm du lịch làng nghề trọng điểm của Thủ đô. Dù lượng khách đông, song làng nghề vẫn đối mặt với không ít thách thức: vấn đề rác thải, tiếng ồn từ máy chẻ tre, gian phơi hương chiếm lòng đường... Chính quyền địa phương đang triển khai kế hoạch tích hợp du lịch với bảo tồn làng nghề theo hướng bền vững.

Theo Sở Du lịch Hà Nội, UBND TP Hà Nội công nhận “Điểm du lịch làng nghề tằm hương Quảng Phú Cầu”. Đây là một bước tiến quan trọng, khẳng định tiềm năng và giá trị du lịch của làng nghề, tạo động lực thúc đẩy phát triển kinh tế địa phương... Làng hương Quảng Phú Cầu sẽ được hỗ trợ quảng bá, xây dựng sản phẩm đặc trưng và kết nối với các tuyến du lịch phía Nam Hà Nội.

Quảng Phú Cầu đang nâng chất lượng điểm đón khách; Tò chức “Ngày hội Làng hương Quảng Phú Cầu” vào tháng Chạp; Đào tạo người dân làm du lịch cộng đồng; Xây dựng tuyến tham quan “Một ngày làm nghệ nhân hương”. Nghề làm hương không chỉ mang lại nguồn thu nhập cho người dân, mà còn trở thành một phần không thể thiếu trong bức tranh văn hóa phong phú của Thủ đô Hà Nội. Nơi đây không chỉ giữ cái hồn của một vật phẩm mang ý nghĩa văn hóa tâm linh mà còn là một địa điểm du lịch đẹp mà du khách nên ghé thăm khi đến vùng quê Đồng bằng Bắc Bộ.

Làng nghề trăm năm, những người dân làng vốn quen với việc làm hương, giờ cũng đã thích ứng để trở thành những hướng dẫn viên du lịch. Với tâm lòng mộc mạc, chân chất, đón tiếp nồng hậu, người dân làng Quảng Phú Cầu đã giúp du khách không chỉ hiểu hơn về nghề làm hương mà còn thêm yêu vốn văn hóa truyền thống của người Việt. **BẢO CHÂU**

THÔNG BÁO

Về việc thu hồi đất, điều tra, khảo sát, đo đạc, kiểm đếm để thực hiện Dự án Di dời 08 trụ điện thuộc dự án Thành phố Mới 4: Bồi thường, hỗ trợ và tái định cư đường Vành đai 3 Thành phố Hồ Chí Minh đoạn qua Đồng Nai

Căn cứ khoản 2 Điều 87 Luật Đất đai 2024; Thực hiện Thông báo thu hồi đất số 151,152,160/TB-UBND ngày 17/10/2025 của UBND xã Phước An, tỉnh Đồng Nai; UBND xã Phước An, tỉnh Đồng Nai phối hợp Trung tâm Phát triển quỹ đất chi nhánh Nhơn Trạch, tỉnh Đồng Nai cùng các ban ngành tổ chức công bố kế hoạch thu hồi đất, điều tra, khảo sát, đo đạc, kiểm đếm và gửi thông báo thu hồi đất đến các hộ gia đình, cá nhân có đất bị thu hồi tại Dự án. Đồng thời, UBND xã Phước An niêm yết thông báo thu hồi đất và danh sách các hộ gia đình, cá nhân có đất thu hồi trên bảng thông tin tại trụ sở UBND xã Phước An và các địa điểm sinh hoạt chung của khu dân cư nơi có đất thu hồi.

Hiện nay còn lại các thửa đất dưới đây chưa tìm được thông tin chủ sử dụng đất cũng như có thông tin hộ gia đình, cá nhân nhưng không đến dự họp theo thư mời của Trung tâm Phát triển quỹ đất chi nhánh Nhơn Trạch, tỉnh Đồng Nai (không dự họp công bố thông báo thu hồi đất, không phối hợp kiểm đếm hiện trạng sử dụng đất...). Danh sách các thửa đất gồm có:

STT	Người sử dụng đất	Số tờ bản đồ địa chính	Số thửa đất
xã Phước An			
1	Lê Minh Phương	193 (62 Vĩnh Thanh cũ)	324, 158
2	Hiện chưa có hộ gia đình cá nhân nào	193 (62 Vĩnh Thanh cũ)	157

biết và đến liên hệ tại UBND xã Phước An, tỉnh Đồng Nai; Trung tâm Phát triển quỹ đất chi nhánh Nhơn Trạch, tỉnh Đồng Nai để được giải quyết các vấn đề liên quan đến công tác bồi thường, hỗ trợ, tái định cư đối với các thửa đất nêu trên.

Sau thông báo này, nếu các hộ gia đình, cá nhân có đất thu hồi thực hiện Dự án không đến liên hệ thì Trung tâm Phát triển quỹ đất chi nhánh Nhơn Trạch, tỉnh Đồng Nai sẽ phối hợp cùng các ban ngành tiến hành lập hồ sơ bồi thường, kiểm đếm, thông kê nhà ở, tài sản khác gắn liền với đất theo diện vắng chủ.

(Địa chỉ liên hệ: đường Hùng Vương, ấp Bàu Bông, xã Phước An, tỉnh Đồng Nai. SĐT:)

ỦY BAN NHÂN DÂN XÃ PHƯỚC AN, TỈNH ĐỒNG NAI

Nhà Nguyễn và những vụ án “phép nước bất vị thân”

● Ảnh trong bài: Các vị quan nhà Nguyễn.
(Nguồn: Tư liệu)

Dưới triều Nguyễn, đã có những vụ “đại án” còn lưu truyền, ghi chép trong sử sách đến tận bây giờ. Tham nhũng, lạm dụng chức vụ, quyền hạn khi thi hành công vụ đã được đưa ra ánh sáng.

Vụ án về lợi dụng chức vụ xét và cấp sắc phong cho người thân

Đây là vụ án làm giả sắc phong thân của Đặng Trần Thường và Nguyễn Gia Cát vào năm 1811.

Đặng Trần Thường, khi làm việc ở Bình táo, dù biết sự việc “tướng Trịnh là Hoàng Ngũ Phúc năm Giáp Ngọ (1774) vào lần phương Nam, khi về bị chết ở dọc đường, người Trịnh phong làm Phúc thân” nhưng vẫn “liệt lẩn vào điện thờ”, khiến cho Tả Tham tri bộ Lễ là Nguyễn Gia Cát tin theo mà gia tặng là Thanh danh văn võ thánh thân Đại vương. Việc làm của Đặng Trần Thường, dù vô tình hay cố ý, cũng khiến toàn bộ triều thần đình nghị, xét đi xét lại nhiều lần.

Vụ việc làm sắc giả diễn ra từ năm 1804 nhưng đến năm 1811 mới được phát hiện và đưa ra xét xử; phân tích mâu chốt của vụ án với các nhân vật có liên quan là Hoàng Ngũ Phúc, Đặng Trần Thường, Nguyễn Gia Cát và Nguyễn Văn Thành.

Sách “Đại Nam thực lục” (Nhà xuất bản Sử học 1967) ghi rõ: “Đặng Trần Thường và Nguyễn Gia Cát có tội đều bị bỏ ngục. Trước đây Thanh Nghệ và Bắc Thành tâu sự tịch bách thân... Đặng trật cho bách thân là điển lệ lớn ở buổi đầu của nhà nước. Bọn người làm gian trá, dối người, khinh thần không tội nào lớn bằng. Và cuộc biến loạn năm Giáp Ngọ, Hoàng Ngũ Phúc chính là thủ ác, nay lại cất lên mà cho là thần, thế chẳng phải là bán nước sao? Việc ấy còn nỡ làm thì việc gì lại chẳng nỡ”.

Sau khi định thần nghị tội, Vua theo lời tâu của Bá Phẩm mà phạt “Văn Thành, Quý Dĩnh bị tội trăm, Trần Thường và Gia Cát đều giam hậu; bọn Dục bị tội đồ, những người khác đều bị giáng và phạt khác nhau. Tham quan Lê Chấn cũng vì nhận riêng một đạo thần sắc phần hoàng bị giáng làm điểm quân. Nhân đó hạ chiếu thu lại thần sắc, rồi sai quan Lễ bộ bàn lại việc phong tặng”.

Đây là một vụ án nổi tiếng trong thời kỳ phong kiến, tội danh vi phạm chỉ là lợi dụng chức vụ để xét và cấp sắc phong cho người thân trong gia đình và người quen. Mà những người vi phạm đều quan lại cao cấp trong triều đình, có nhiều chiến công như Đặng Trần Thường từng là Tổng trấn Bắc Thành rồi lên làm Thượng thư Bộ Binh; Nguyễn Gia Cát là Tham tri Bộ Lễ; Vũ Quý Đình là Thiêm sự Bộ Lại...

Đại án tham nhũng ở Quảng Nam

Năm 1855, Vua Tự Đức cho xét xử đại án tham nhũng ở tỉnh Quảng Nam. Vụ án có tới hơn 70 quan lại bị kết tội, trong đó xử tội chết 17 người, thậm chí có người chết cũng không thoát tội. Nội dung vụ án được sử liệu Châu bản triều Nguyễn và chính sử Đại Nam thực lục ghi chép tương đối rõ.

Sĩ nhân Chu Trung Lập cuối năm Tự Đức thứ 7 (1854) đau lòng nhìn thấy nhiều chuyện bất công, không minh bạch, quan lại là phải gánh trách nhiệm an dân, chăm lo, dẫn dắt, bảo vệ dân, nhưng lại sách nhiễu nhân dân. Ông đã biên đơn tố cáo. Trong Châu bản triều Nguyễn đơn kiện viết rõ: “Thuyền buôn hối lộ tiền bạc; quan tỉnh ăn lậu thuế buôn, thuế quế; viên lại tỉnh nhận tiền rồi cho ứng dịch và Bạch Doãn Lân, Nguyễn Chiêm Lượng đục khoét, gian dối, xấu xa; Nguyễn Tường Vĩnh mua chịu điền trạch...”.

Những vị quan lớn ở tỉnh Quảng Nam như Bộ chánh, Án sát, Lãnh binh cho đến Thông phán, Kinh lịch, Thư lại câu kết, lợi dụng quyền thế, chức trách của mình để nhận hối lộ, ăn lậu thuế, vợ vét tiền bạc v.v...

Đơn kiện trình lên, Tam pháp ty xin bác bỏ. Song, Vua Tự Đức nói: “Từ trước đến nay triều đình chăm điều tể, vỗ về dân điều tàn, bệnh tật mà dân khôn khổ vẫn chưa được dễ chịu. Gạn trong quan lại, người có công được thưởng, kẻ có tội bị trừng trị mà

quy chế quan trường chưa chính, đến mức kẻ tiểu dân nơi xóm làng phần uất tố cáo. Trẫm có lòng mong sửa trị mà bọn quan tham không thực lòng giúp trị khiến người ta không thể không giận ghét, phải nên chỉnh đốn một phen để sạch lại tệ (quan lại xấu) mà yên dân tình”.

Nhà vua phái Hữu tham tri Bộ Binh kiêm quản Viện Đô sát Trương Văn Uyên cùng với Khoa đạo Nguyễn Vĩnh, Viên ngoại lang ty Hình Phạm Công Đề đến tỉnh Quảng Nam tra xét vụ án.

Khi điều tra, xác minh theo đơn tố cáo, Khâm sai Trương Văn Uyên đã chỉ vạch tội quan lại tỉnh đó và tâu xin: “Từ năm Minh Mệnh thứ 12 (1831) đến nay, trừ (các viên) đã chết, ngoài ra các viên hiện tại làm Thông phán, Kinh lịch đến Vị nhập lưu Thư lại và đã thăng, điều bổ nơi khác, về hưu xin cho cách chức, tra xét, do tính, do bộ tịch biên gia sản, thu hồi của cải. Các tên đã sung Chủ thủ Nội vụ hoặc can án giam ở trần xin do bộ lấy cung quy án. (Về) nguyên Án sát Phan Tĩnh, tra xét nha lại tỉnh đã khai ra trước đó (viên ấy) có nhận bạc thuế bất chính. Đốc học Trịnh Xuân Thường, Tri phủ Nguyễn Bá Đôn hoặc lấy của cải, hoặc nhận hối lộ, xin cho cách chức, tra xét”.

Nhà vua Tự Đức giận dữ sai truyền dụ và yêu cầu xử phạt thật nặng: “Nguyên Án sát hiện giữ chức Hữu Tham tri Bộ Hộ Phan Tĩnh đã can án nhận bạc bất chính thuộc khoản tội nặng, há cho lưu chức? Phan Tĩnh cho cách chức ngay!

Những người trước đây ăn giấu bạc thuế bất chính và trộm của cải khi làm việc hiện sung Chủ thủ Nội vụ Lê Đức Nhuận giam tại trần và Phạm Văn Hương do bộ lấy cung, phúc tra. Đốc học Trịnh Xuân Thường, Tri phủ Nguyễn Bá Đôn tham nhũng, rất đáng ghét. Hai viên đó cách chức do Khâm sai công minh tra xét, nghị xử...

Đến như hiện giữ chức tại tỉnh, từ Thông phán Bạch Doãn Lân cho đến bọn

Cửu phẩm Nguyễn Đức Minh và Vị nhập lưu Thư lại cùng những người đã bị cách chức gồm 59 viên. Bọn nguyên Thông phán, Kinh lịch đã được thăng bổ, điều bổ, hoặc về quê từ Vũ Văn Thường đến Lê Xuân Loan, tất cả 12 viên đều xin tịch biên gia sản, cho đòi đến tra xét”.

Khi tra xét xong, quan lại liên quan đều bị chỉ tội danh, định hình phạt, kết án 17 người bị xử thất cổ chết, 25 người bị tội lưu và nhiều người bị tội đồ, tội trượng, cách chức.

Chính sử Đại Nam thực lục chép: “Trương Văn Uyên tra xét án nghị đã thành. Can vào vụ án này: Nghị xử tội giam hậu có 17 người (nguyên Thông phán 4, Kinh lịch 2, Bát phẩm 8, Cửu phẩm 2, Vị nhập lưu 1); tội lưu 25 người (nguyên Bát phẩm 2, Cửu phẩm 10, Vị nhập lưu 13); tội đồ 12 người (nguyên cửu phẩm 3, vị nhập lưu 9).

Tội trượng và cách chức 8 người (nguyên kinh lịch 2, bát, cửu phẩm đều 1, vị nhập lưu 4, đều đi xét thuyền buôn nước Thanh nhận tiền bạc cho lậu thuế và nhập cảng); lưu lại đợi kết án, 1 người (nguyên Bộ chánh hiện làm Tham tri Bộ Hộ là Phan Tĩnh, mấy lần đòi lấy tiền lậu thuế cùng với Đào Trí Phú (nguyên Bộ chánh), Phan Bật (nguyên Đốc), chia tang với nhau (bản phân cộng 60 lạng) hiện đang phải giải chức chức ở bộ đợi xét);

Do bộ kết tội 4 người (hiện Tổng đốc là Trần Tri, Hộ đốc Bắc Ninh là Nguyễn Quốc Hoan; nguyên Bộ chánh Bình Định là Nguyễn Hữu Độ, các viên ấy đều vì bọn nha ở tỉnh nhận bạc dứt lốt của thuyền buôn nước Thanh, phải khép vào tội thất sát, nhưng lại can về khoản phường buôn Thanh dứt tiền cho, hiện do bộ tra xét lại nghị tội);

Tước bỏ tên trong sổ làm quan 1 người (cát sĩ, nguyên Tri phủ Điện Bàn là Nguyễn Bá Đôn nhận đơn kiện, sách nhiễu tiền hối lộ, mấy lần cộng 12 lạng); truy thu lại bằng sắc, xóa tên trong sổ làm quan 1 người (viên Án sát đã chết là Đặng Kham, mấy lần thực lấy tiền hối lộ 2 lạng bạc; còn 80 lạng, thì bị người biết, vỡ chuyện, phải giao trả lại. Chiếu lệ “hạnh kiểm kém” nghị xử); tâu bày lên đợi chỉ 1 người (Tiến sĩ, nguyên Đốc học là Trịnh Xuân Thường, nói việc thay hộ cho người, nhận tiền, gạo, đường, sản vật thổ ngại, tính chiết can thành tang không đủ 1 lạng, coi với việc Bá Đôn có khác”.

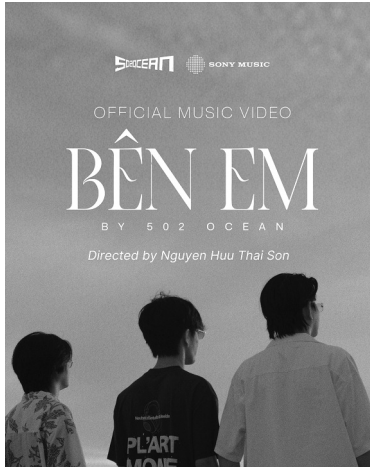
Vua Tự Đức cũng giảm nhẹ tội cho những người hối cải, bồi hoàn đủ tiền bạc do già yếu, bệnh tật. Vì vậy, “án ấy từ tội lưu trở lên mà tuổi 70 - 80 có 6 người, bị tật bệnh không chữa được 02 người, đều cho giảm tội, cách bỏ chức dịch; Trịnh Xuân Thường được gia ơn giáng 4 cấp, đổi đi nơi khác”.

Những viên quan Trần Tri, Nguyễn Quốc Hoan, Nguyễn Đồng Khoa, Nguyễn Hữu Độ vì nhận tiền của người tặng nên đều giáng 4 cấp cho lưu lại; nguyên Án sát Phan Tĩnh, nguyên Kinh lịch Đỗ Hữu Công bị kết án phạt trượng, cách chức nhưng đã bồi hoàn đủ số nên gia ân giáng 3 cấp, đổi bỏ nơi khác.

Vua Gia Long, sau này là Tự Đức lúc đó đã rất cương quyết nếu quan điểm “mọi người bình đẳng trước pháp luật”. Sự công minh của nhà vua, đặc biệt là Gia Long thể hiện “phép nước bất vị thân”, nên tất cả những vi phạm đều không được châm chước, không được lấy công lao giúp nước, chức vụ cao để mong giảm nhẹ hình phạt, dù ở cương vị nào khi phạm tội vẫn chiếu theo quy định của pháp luật để xét xử. Đó không chỉ là bài học dành cho người xưa mà đến ngày nay vẫn là một tiếng chuông cảnh tỉnh cho hậu thế.

TUẦN NGỌC

Hành trình kết nối hai thế hệ nghệ sĩ qua âm nhạc

Một nhóm nhạc mang phong cách pop-rock đã kết hợp với các nghệ nhân tuồng truyền thống cho ra mắt một ca khúc gây ấn tượng mạnh với giới trẻ. Sự kết hợp độc đáo này mang đến nhiều lý thú cho người nghe tâm trạng hứng khởi.

Câu chuyện về tình bạn, tình yêu và đam mê trong “Bên Em”

“Bên Em” - ca khúc nằm trong album “Quanh” của ban nhạc trẻ 502 Ocean vừa chính thức ra mắt người nghe, đánh dấu một dự án âm nhạc giàu cảm hứng và mang ý nghĩa kết nối văn hóa. Sản phẩm được thực hiện lấy cảm hứng từ tình bạn của các nghệ nhân CLB Tuồng Phú Mỹ (Bắc Ninh), một trong những điểm sáng của nghệ thuật tuồng truyền thống phía Bắc.

502 Ocean hiện hoạt động với đội hình ba thành viên, mỗi người đảm nhận một vai trò rõ ràng trong màu sắc âm nhạc của ban nhạc. Long Thành là vocal kiêm sáng tác chính, giữ linh hồn cảm xúc và định hình màu giọng đặc trưng của nhóm. Nguyễn Việt Hùng đảm nhiệm phần keyboard và sản xuất, mang lại không gian âm thanh hiện đại, mượt mà và giàu màu sắc điện tử. Bên cạnh đó, Tuấn Anh giữ vai trò drummer, tạo nhịp nền giàu năng lượng và sự chắc chắn trong các bản live của ban nhạc. Sự kết hợp giữa ba yếu tố - giọng hát cảm xúc, sản xuất tinh tế và tiết tấu mạnh mẽ - giúp 502 Ocean xây dựng được chất nhạc riêng: trẻ, giàu cảm xúc và mang hơi thở indie-pop đương đại.

502 Ocean hay Fifty to Ocean là tên gọi đại diện cho một hành trình hướng ra biển lớn, thoát khỏi sự chật chội của cuộc sống đô thị để tìm tới sự tự do và trong lành. “Con số “50” còn gợi liên tưởng gần gũi đến tích “trăm trứng” trong văn hóa Việt Nam, như một biểu tượng của khởi nguồn, của sự chia đôi hành trình để cùng hội ngộ ở biển cả”, Long Thành cho biết.

Với tinh thần đó, 502 Ocean liên tục đưa hình ảnh biển xuất hiện trong các sản phẩm của mình, xem đó là biểu tượng của những ngày mới - nơi âm nhạc trở thành điểm tựa, là cánh cửa để mỗi người bước ra khỏi nỗi cô đơn. Ban nhạc chia sẻ: “Cùng nhau, chúng ta tìm đến những ngày ra đến biển, nơi tâm hồn được tự do và được vỗ về”.

Nằm trong Album “Quanh”, được SONY Music phát hành ngày 4/11/2025, “Bên Em” mang một màu sắc nhẹ nhàng, tích cực và giàu cảm xúc. Giai điệu trong trẻo, ca từ gần gũi cùng bản phối mang nhiều hơi thở pop-rock hiện đại cho thấy sự đồng điệu của các thành viên 502 Ocean trong quá trình sáng tạo.

Một hành trình, hai thế hệ nghệ sĩ

Điểm đặc biệt của MV “Bên Em” nằm ở cách EKIP sáng tạo lựa chọn kể chuyện, đặt các nghệ nhân tuồng truyền thống song hành cùng những nghệ sĩ trẻ. Hai thế hệ âm nhạc gặp gỡ trong một không gian chung, nơi niềm đam mê cháy bỏng trở thành cầu nối mạnh mẽ nhất. Sự giao thoa ấy không đối lập, mà tạo nên những khung hình chan chứa tình bạn, sự đồng hành và tinh thần cống hiến không biên giới giữa những người làm nghệ thuật.

Sự xuất hiện của các nghệ nhân đến từ CLB Tuồng Phú Mỹ (Bắc Ninh) không chỉ mang đến chiều sâu văn hóa cho MV, mà còn giúp hành trình lan tỏa âm nhạc của 502 Ocean trở nên ý nghĩa hơn bao giờ hết.

Ý tưởng để chọn tuồng và tình bạn keo sơn của các nghệ nhân ở vùng quê Bắc Bộ, Việt Hùng chia sẻ: “Câu chuyện

của thế hệ đi trước say mê với văn hóa dân tộc khiến chúng em rất ngưỡng mộ. Khi biết tình cảm của họ dành cho nhau, cùng nhau gìn giữ bộ môn nghệ thuật tuồng là cảm hứng cho nhóm sáng tác bài hát này và mời họ tham dự MV”.

Trong lời bài hát viết rằng: “Bên em là khi chẳng cần nghĩ tới tương lai/Đôi tay đặt lên bờ môi thức giấc sớm mai/Bên em là khi chẳng cần nghĩ tới thực tại/Gạt đi những lo toan từng đêm dài/Bên em là khi chỉ cần muốn sống cho nhau/Đôi tay cầm tay mình đi đến hết mãi sau/Bên em là khi nhìn cả thế giới muôn màu/Người tin những cơn đau rồi sẽ nhanh trôi qua mau!”, theo Việt Hùng, đó là một thông điệp vui vẻ, dễ thương, đúng tinh thần của nhóm nhạc.

Dù chẳng phải một đoàn nghệ thuật chuyên nghiệp, những thành viên thuộc CLB Tuồng Phú Mỹ, phần lớn là người cao tuổi vẫn ngày ngày gắn bó với nhau bằng một tình yêu bền bỉ dành cho Tuồng. Họ là những người âm thầm giữ lại từng chiếc mào, từng bộ phục trang, từng đạo cụ cổ - những đồ vật từng hiện diện trên sân khấu cách đây hàng thế kỷ, như lát cắt sống động của một thời huy hoàng đã qua của sân khấu truyền thống.

Tiền thân của CLB là một đoàn tuồng cổ tồn tại tính đến nay đã vài trăm năm, một cái tên vang bóng một thời. Người “giữ lửa” là nghệ nhân Nguyễn Văn Tý, cựu văn công của Đoàn Tuồng Giải phóng Trung Trung Bộ (1972 - 1976). Sau khi nghỉ hưu, ông vẫn kiên trì truyền dạy, biểu diễn, khôi phục những vở diễn cũ, gắn kết cộng đồng

bằng ngọn lửa nghệ thuật chưa bao giờ nguội lạnh. Năm 2024, CLB Tuồng Phú Mỹ đã vinh dự nhận Giải thưởng “Danh nhân Đào Tấn” cấp quốc gia cho hạng mục “Đoàn nghệ thuật bán chuyên nghiệp xuất sắc”.

Khi âm nhạc hiện đại song hành cùng giá trị truyền thống

“Bên Em” không chỉ là một sản phẩm âm nhạc, mà còn là minh chứng cho sự kết nối giữa hiện đại và truyền thống. 502 Ocean đã lựa chọn đề âm nhạc của thế hệ trẻ trở thành cầu nối lan tỏa, tôn vinh những con người vẫn luôn âm thầm cống hiến cho nghệ thuật truyền thống. Dù khác biệt về phong cách nhưng cả hai đều tỏa sáng, nổi bật với ngọn lửa đam mê cháy bỏng, tình bạn và sự đồng hành.

Có thể thấy mối quan hệ giữa truyền thống và hiện đại không phải là sự đối lập, mà là một dòng chảy kế thừa và biến đổi liên tục theo thời gian. Truyền thống mang trong mình ký ức của cộng đồng và cách con người gửi gắm cảm xúc, niềm tin và lịch sử. Hiện đại, với sự hỗ trợ của công nghệ và tư duy sáng tạo đương đại, không phủ định những giá trị ấy mà mở ra một ngôn ngữ mới để chúng tiếp tục được cất lên.

Khi những câu chuyện của truyền thống được đặt vào một bản phối hiện đại, đó không đơn thuần là sự “làm mới” về cách tiếp cận, mà là một hình thức để di sản tiếp tục tồn tại như một thực thể sống trong đời sống đương đại.

Hiện nay, ta có thể thấy điều đó qua việc những làn điệu dân ca, nhạc cụ truyền thống hay thang âm ngũ cung được đưa vào các thể loại như pop, electronic, hip-hop hay giao hưởng đương đại - nơi âm thanh xưa không còn nằm nguyên trong không gian quá khứ, mà hòa nhịp cùng tiết tấu của hôm nay. Chính sự kết hợp này đã giúp truyền thống bước ra khỏi giới hạn của bảo tồn thụ động, trở thành nguồn cảm hứng và chất liệu cho những sáng tạo mới, mang tính kế thừa nhưng không sao chép.

Ở chiều ngược lại, trong bối cảnh toàn cầu hóa khiến sáng tạo hiện đại dễ rơi vào tình trạng đồng dạng, thiếu bản sắc, thì truyền thống lại đóng vai trò như một “mã nhận diện” văn hóa độc bản. Nhờ đó, khi bước ra đại chúng, âm nhạc không chỉ là một sản phẩm giải trí, mà trở thành tiếng nói mang theo chiều sâu lịch sử và tinh thần của một cộng đồng, dân tộc.

Trong sự đan xen và đối thoại không ngừng ấy, âm nhạc trở thành chiếc cầu nối giữa quá khứ và hiện tại - nơi ký ức được tái hiện bằng ngôn ngữ của thời đại mới. Và hiện đại, thông qua truyền thống, tìm thấy cho mình một điểm tựa về căn tính, chiều sâu và ý nghĩa cội nguồn.

TUẤN NGỌC - YẾN LINH

502 Ocean (Fifty to Ocean) là một ban nhạc pop-rock ban đầu gồm 5 thành viên: Thành (Vocal, Songwriter), Minh (Guitarist), Quang (Guitarist), Tiến (Bassist) và Tuấn Anh (Drummer). Ban nhạc được thành lập vào ngày 1/11/2019 và bắt đầu hành trình âm nhạc của mình với cái tên “Cá Mè”. Tuy nhiên, vào ngày 16/7/2023 band đã quyết định khoác trên người chiếc áo mới là “502 Ocean” - “50 ra biển”.

Sau 3 năm hoạt động, band nhạc đã cho ra mắt 2 sản phẩm đó là: “Chờ em” và “Người có biết đâu”. “Chờ em” được phát hành ngày 25/9/2022 nhanh chóng thu hút sự quan tâm của đông đảo người nghe, với hơn 100.000 lượt xem trên YouTube, gần 50.000 lượt nghe trên SoundCloud và 15.000 lượt nghe trên Spotify. Bên cạnh đó, single “Người có biết đâu” được phát hành ngày 10/1/2023 cũng đạt hơn 10.000 lượt xem trên Youtube.

“Trong tương lai gần, 502 Ocean sẽ tiếp tục sáng tác và cho ra mắt các sản phẩm âm nhạc mới, mang đến những giá trị, cảm xúc chân thành nhất. Ngoài những sản phẩm phát hành online, ban nhạc vẫn luôn nỗ lực trong việc sáng tạo và tập luyện để đem lại những live performance đáng nhớ và gửi được đi những cảm hứng, trải nghiệm cũng như hoài bão đến khán giả”, Việt Hùng bày tỏ.

THÔNG BÁO

Toà án nhân dân khu vực 1 - Đồng Nai thông báo cho: Bị đơn: bà Cao Huỳnh Ngọc Phương, SN 1991. Địa chỉ: Số 36, tổ 36, KP 09, P. Tân Phong, TP. Biên Hòa, (nay P.Tân Triều) tỉnh Đồng Nai. Được biết: TAND khu vực 1 - Đồng Nai (TAND TP. Biên Hòa cũ) đang thụ lý vụ án dân sự số 587/2023/TLST-DS ngày 04/5/2023 về việc “Tranh chấp hợp đồng góp vốn” theo đơn khởi kiện, bà Nguyễn Thị Trúc Xuân có yêu cầu TAND khu vực 1 - Đồng Nai giải quyết vấn đề sau: Buộc bà Cao Huỳnh Ngọc Phương có nghĩa vụ trả lại cho bà Xuân số tiền 2.280.000.000 đồng là số tiền bà Xuân đã chuyển khoản góp vốn với bà Phương để kinh doanh mỹ phẩm nhưng bà Phương vi phạm thỏa thuận nên nay khởi kiện đòi lại số tiền góp vốn nêu trên, không yêu cầu tính lãi.

TAND khu vực 1 - Đồng Nai thông báo cho: Bị đơn: bà Cao Huỳnh Ngọc Phương, SN 1991. Địa chỉ: Số 36, tổ 36, KP 09, P.Tân Phong, TP. Biên Hòa, (nay P.Tân Triều) tỉnh Đồng Nai có mặt tại TAND khu vực 1 - Đồng Nai (TAND TP. Biên Hòa cũ), địa chỉ số 01 đường Nguyễn Du, KP1 (nay KP Bình Thành), P.Trần Biên, tỉnh Đồng Nai để giải quyết vụ án.

Dự kiến thời gian và nội dung tố tụng như sau:

1/ Phiên họp kiểm tra việc giao nộp, tiếp cận công khai chứng cứ và hoà giải lần 1: Vào lúc 08 giờ 00 phút ngày 15/12/2025. Lần 2 vào lúc 08 giờ 00 phút ngày 25/12/2025.

2/ Phiên tòa xét xử sơ thẩm lần thứ nhất dự kiến vào lúc 08 giờ 00 phút ngày 13/01/2026.

3/ Phiên tòa xét xử sơ thẩm lần thứ hai dự kiến vào lúc 08 giờ 00 phút ngày 23/01/2026.

4/ Phiên tòa xét xử sơ thẩm lần thứ ba (nếu có phát sinh) dự kiến vào lúc 08 giờ 00 phút ngày 30/01/2026.

Nếu đến thời gian nêu trên mà bà Cao Huỳnh Ngọc Phương không có mặt TAND khu vực 1 - Đồng Nai sẽ giải quyết vụ án theo quy định của pháp luật.”

TOÀ ÁN NHÂN DÂN KHU VỰC 1- ĐỒNG NAI

Dư âm từ Ngày hội Việt Nam Hạnh phúc 2025

● Lễ cưới tập thể của 80 cặp đôi - biểu tượng cho hành trình 80 năm “Độc lập - Tự do - Hạnh phúc”. (Nguồn: BTC)

Tròn một tuần kể từ khi Ngày hội Việt Nam Hạnh phúc 2025 (Vietnam Happy Fest 2025) khép lại, thế nhưng dư âm từ Ngày hội vẫn còn đọng mãi trong trái tim của nhiều người. Từ Gala âm nhạc sôi động, lễ diễu hành Việt phục mãn nhãn, lễ cưới tập thể đầy ý nghĩa... cho đến các hoạt động trải nghiệm hạnh phúc thông qua điện ảnh, nhiếp ảnh, nghệ thuật, văn hóa và đời sống. Tất cả đều để lại những ấn tượng khó quên về một điểm đến của hạnh phúc, nơi “Hạnh phúc hiện diện trong từng khoảnh khắc nhỏ bé của đời sống Việt Nam”.

Hành trình khám phá chạm đến hạnh phúc

Phố đi bộ hồ Hoàn Kiếm (Hà Nội) từ lâu đã là điểm hẹn cuối tuần quen thuộc của đông đảo người dân, du khách. Với Hoàng Chung (28 tuổi, Hà Nội) và bạn gái, đây cũng là nơi họ thường lui tới để thư giãn sau một tuần làm việc bận rộn. Như thường lệ, vào ngày thứ bảy đầu tiên của tháng 12, cả hai lại hẹn nhau dạo quanh phố đi bộ, nhưng lần này họ bất ngờ bắt gặp lễ cưới tập thể của 80 cặp đôi tại Quảng trường Đông Kinh Nghĩa Thục. Trong tiếng nhạc rộn ràng và tiếng cổ vũ của hàng nghìn người, 80 cặp uyên ương tay trong tay tiến vào không gian làm lễ, tạo nên một bức tranh giàu cảm xúc ngay giữa trung tâm phố đi bộ hồ Hoàn Kiếm.

Đến nay, dù đã một tuần trôi qua, Hoàng Chung và bạn gái vẫn không quên được cảm xúc ngạc nhiên xen lẫn hạnh phúc khi lần đầu tiên tận mắt chứng kiến một lễ cưới

tập thể. “Sang năm 2026, tôi và bạn gái dự định kết hôn nên hẳn thấy ở đâu có lễ cưới là chúng tôi lại hào hứng lắm. Lễ cưới tập thể này cũng vậy, khi nhìn hình ảnh 80 cặp đôi cùng sánh bước, trao nhau nụ hôn và lời nguyện ước, chúng tôi có thể cảm nhận được tình yêu đang đầy giữa họ. Là những người sắp bước vào ngưỡng cửa hôn nhân, chúng tôi cảm thấy rất hạnh phúc và may mắn khi được chứng kiến khoảnh khắc ý nghĩa này”, Hoàng Chung bày tỏ.

Quả thật, khoảnh khắc những giọt nước mắt xúc động hòa cùng nụ cười hạnh phúc của các đôi trẻ lần đầu khoác lên mình trang phục cưới hay những cặp đôi đã gắn bó 15, 30, 50 năm đã để lại những dư âm chạm đến trái tim của tất cả người tham dự. Đặc biệt, lễ cưới tập thể của 80 cặp đôi không chỉ là minh chứng sống động cho sức bền của tình yêu, sự bao dung và sẻ chia, mà còn là biểu tượng cho hành trình 80 năm “Độc lập - Tự do - Hạnh phúc” -

● Lễ diễu hành Việt phục chủ đề “Bách hoa hỷ sự” với sự tham gia của 800 người. (Nguồn: BTC)

một chặng đường lịch sử nhiều ý nghĩa, nơi hạnh phúc gia đình luôn được coi là nền tảng bền vững của quốc gia.

Lễ cưới tập thể là một trong những điểm nhấn nổi bật của Ngày hội Việt Nam Hạnh phúc 2025 diễn ra do Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch chủ trì, phối hợp với UBND Thành phố Hà Nội, Đài Truyền hình Việt Nam và Hội Nghệ sĩ Nhiếp ảnh Việt Nam tổ chức. Năm nay, lần đầu tiên Ngày hội được triển khai dưới hình thức một chuỗi hoạt động liên tục, chính việc chuyển đổi này đã giúp truyền tải trọn vẹn hơn câu chuyện về “hạnh phúc của người Việt”.

Trong 3 ngày 5, 6 và 7/12, hàng loạt hoạt động trải nghiệm - tương tác đa dạng đã diễn ra, thu hút sự tham gia của đông đảo người dân, du khách. Với mô hình “Con đường hạnh phúc”, người tham gia được khám phá 13 điểm dừng trải dài từ phố Lê Thái Tổ đến Quảng trường Đông Kinh Nghĩa Thục, gồm: Triển lãm “Việt Nam Hạnh phúc”; Workshop “Lãng kính hạnh phúc”; Hoạt động trải nghiệm “Bản đồ hạnh phúc”; Hoạt động ngoài trời “Sức khỏe là hạnh phúc”; Hòm thư “Gửi hạnh phúc đến ngày mai”... Mỗi điểm dừng mang đến một “nhịp cảm xúc” riêng, tái hiện những câu chuyện đẹp của người Việt và đa dạng góc nhìn về hạnh phúc.

Về phần sự kiện, cùng với lễ cưới tập thể, Ngày hội Việt Nam Hạnh phúc 2025 còn mang đến lễ diễu hành Việt phục chủ đề “Bách hoa hỷ sự” với sự tham gia của 800 người. Thông qua lộ trình 3 trạm dừng đặc sắc quanh không gian phố đi bộ hồ Hoàn Kiếm, người tham dự được bước vào không gian lễ hội và trải nghiệm hành trình hỷ sự đậm đà bản sắc Việt. Từ nhịp bước, trang phục đến từng nghi thức của đoàn rước, tất cả như đang ngược dòng thời gian trở về nét trang nghiêm của hỷ lễ triều Nguyễn hay hình ảnh đám cưới mộc mạc, thân quen của thập niên 90.

Bên cạnh đó, các hoạt động khác như: Lễ trao giải Happy Vietnam 2025, Đêm nhạc “Việt Nam Hạnh phúc”... cũng đưa người dân, du khách vào dòng chảy nghệ thuật. Tham gia Ngày hội Việt Nam Hạnh phúc 2025 ngay từ ngày đầu tiên, đến hôm thứ hai Bảo Linh (27 tuổi, Hà Nội) còn rủ bạn bè quay lại để “được cảm nhận trọn vẹn hơn cảm giác hạnh phúc”. Cô chia sẻ: “Không khí ở đây rất đặc biệt. Mỗi góc đều có hoạt động thú vị, có những câu chuyện đẹp khiến tôi thấy lòng nhẹ nhàng và tích cực hơn. Tôi muốn bạn bè cũng được trải nghiệm cảm giác ấy, cảm giác hạnh phúc thật ra rất gần, hiện diện trong những điều giản dị mà đôi khi bản thân hay bỏ quên”.

Hướng tới xây dựng Ngày Việt Nam Hạnh phúc thường niên

Có thể thấy, qua 3 ngày tổ chức, Ngày hội Việt Nam Hạnh phúc 2025 đã để lại những ấn tượng khó quên trong lòng người dân, du khách về một điểm đến của hạnh phúc, nơi “Hạnh phúc hiện diện trong từng khoảnh khắc nhỏ bé của đời sống Việt Nam”. Vì thế, Ngày hội không chỉ là một sự kiện văn hóa - nghệ thuật, mà còn là lời khẳng định rằng hạnh phúc Việt Nam được vun đắp từ hòa bình, tình yêu thương, tinh thần đoàn kết và những giá trị bình dị nhất.

Ngày hội Việt Nam Hạnh phúc 2025 còn là một bước đi quan trọng trong hành trình hiện thực hóa mục tiêu phát triển bền vững trong kỷ nguyên mới. Ngày nay, sự tiến bộ của một đất nước không chỉ được đo bằng chỉ số tăng trưởng kinh tế, mà còn ở chất lượng cuộc sống và giá trị hạnh phúc của người dân. Đáng chú ý, năm 2025 cũng đánh dấu cột mốc tự hào khi Việt Nam vươn lên vị trí 46 trong Báo cáo Hạnh phúc Thế giới, tăng 8 bậc so với năm trước.

Theo Thứ trưởng Thường trực Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch Lê Hải Bình, việc Việt Nam vươn lên vị trí 46 trong Báo cáo Hạnh phúc Thế giới không đơn thuần là một chỉ số, mà là sự ghi nhận cho những nỗ lực bền bỉ của Việt Nam trong việc kiến tạo một môi trường sống an lành, nhân văn; đồng thời phản ánh tinh thần lạc quan, nhân ái và khát vọng chung sức của hàng triệu người Việt luôn hướng tới tương lai phồn vinh, thịnh vượng và tràn đầy yêu thương.

“Mỗi người dân là chủ thể tạo nên hạnh phúc, là người truyền cảm hứng và kể câu chuyện hạnh phúc ấy bằng chính cuộc sống của mình. Với dân tộc Việt Nam, hạnh phúc luôn được xây trên những điều bình dị: Một bữa cơm đầm ấm, một mùa màng bội thu, một vòng tay sẻ chia khi hoạn nạn. Chính những giá trị nhỏ bé ấy đã góp phần tạo nên sức mạnh bền bỉ của đất nước suốt nhiều thế hệ”, Thứ trưởng Thường trực Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch Lê Hải Bình nhấn mạnh.

Khi “hạnh phúc” được chọn làm chủ đề cho một lễ hội cấp quốc gia, Việt Nam đã thể hiện tư duy phát triển mới, coi hạnh phúc không chỉ là khái niệm cảm xúc, mà là mục tiêu gắn trực tiếp với trách nhiệm của Nhà nước trong việc xây dựng môi trường sống an lành, nhân văn. Một đất nước hạnh phúc không chỉ là nơi người dân có đủ ăn, đủ mặc, mà là nơi họ được tin tưởng, được lắng nghe và được truyền cảm hứng để cùng kiến tạo tương lai. Điều này hòa nhịp với xu thế của nhiều quốc gia, nơi chỉ số hạnh phúc được đặt ngang hàng với các thước đo về kinh tế, giáo dục, y tế, sáng tạo hay môi trường.

Từ nền tảng đó, Ngày hội Việt Nam Hạnh phúc chính là tiền đề hướng tới xây dựng Ngày Việt Nam Hạnh phúc thường niên. Nếu làm được, đây sẽ là lời khẳng định với bạn bè quốc tế, Việt Nam không chỉ là điểm đến của cảnh đẹp, mà còn là điểm đến của nhân văn, của hòa bình - nơi mọi chính sách đều hướng tới con người và mọi con người đều cảm thấy mình là một phần của tương lai đất nước. **LINH CHI**

● Người dân, du khách thích thú khi tham gia hoạt động trải nghiệm - tương tác đa dạng tại Ngày hội Việt Nam Hạnh phúc 2025. (Ảnh: PV)

Khẳng định sức hút trên bản đồ du lịch quốc tế

Vừa qua, tại Lễ trao giải World Travel Awards 2025 (WTA) diễn ra tại Bahrain, du lịch Việt Nam tạo tiếng vang lớn với loạt giải thưởng ở nhiều hạng mục. Những cái tên nổi bật như Tam Đảo, Mộc Châu, Cao nguyên đá Đồng Văn, Phú Quốc và nhiều đô thị du lịch đồng loạt tỏa sáng, khẳng định sức hút bền vững của ngành Du lịch nước nhà. Từ biển đảo, cao nguyên đến những đô thị giàu bản sắc đều đang không ngừng vươn ra thế giới với diện mạo mới và khả năng cạnh tranh ngày một mạnh mẽ.

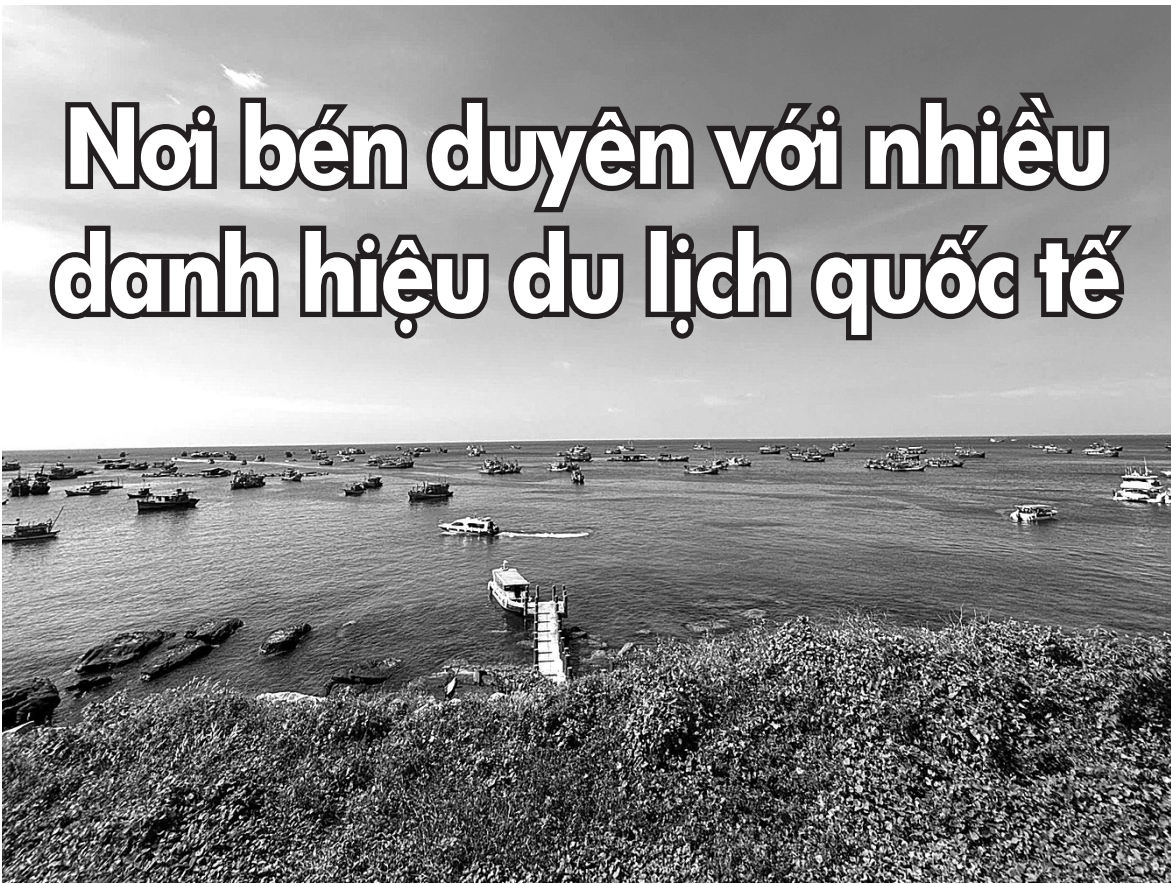
Đáng chú ý, tại Lễ trao giải được ví như “Oscar của ngành Du lịch”, Phú Quốc tiếp tục ghi dấu ấn khi liên tiếp được xướng tên ở nhiều hạng mục quan trọng, củng cố vị thế “thiên đường du lịch mới” của thế giới. Ở hạng mục được trông đợi nhất, Phú Quốc lần thứ 4 liên tiếp giành danh hiệu “World’s Leading Nature Island Destination - Điểm đến biển đảo thiên nhiên hàng đầu thế giới 2025”.

Bên cạnh đó, nhiều sản phẩm du lịch gắn liền với hoàng hôn, biển xanh và kiến trúc độc đáo của Phú Quốc cũng được vinh danh như Bãi Kẽm, Thị trấn Hoàng Hôn và Cầu Hôn. Lần đầu tiên, Bãi Kẽm được vinh danh “World’s Leading Regional Beach - Bãi biển khu vực hàng đầu thế giới 2025”. Với dải cát trắng mịn như kem, làn nước ngọc lam trong vắt và đường cong tự nhiên ôm trọn bờ biển, Bãi Kẽm hiện lên như một trong những bãi biển đẹp nhất hành tinh, được thiên nhiên ưu ái ban tặng vẻ đẹp hoàn hảo.

Trong khi đó, đây là lần thứ 2 liên tiếp Thị trấn Hoàng Hôn được vinh danh “World’s Leading Iconic Tourist Attraction - Điểm Du lịch Biểu tượng hàng đầu thế giới 2025”. Ví như một bảo tàng nghệ thuật không lồ ven biển, Thị trấn Hoàng Hôn được “vẽ” nên từ kiến trúc Địa Trung Hải với những căn nhà đa sắc xếp trên triền đồi hướng ra cảng biển, cùng những con dốc rực rỡ sắc hoa tạo nên khung cảnh lãng mạn. Đặc biệt, nơi đây còn nổi tiếng với khoảnh khắc hoàng hôn được đánh giá đẹp bậc nhất thế giới.

Tương tự, Cầu Hôn cũng lần thứ 2 liên tiếp được vinh danh “World’s Leading Iconic Tourist Bridge 2025 - Cây cầu du lịch biểu tượng hàng đầu thế giới”. Nằm ngay trong Thị trấn Hoàng Hôn, Cầu Hôn sở hữu thiết kế độc đáo với hai nhánh vươn ra biển nhưng không chạm nhau, mà cách nhau 30cm - khoảng cách vừa đủ cho một cái ôm, một cái bắt tay hay một nụ hôn lãng mạn trong ánh hoàng hôn. Với ý nghĩa ấy, Cầu Hôn đã trở thành biểu tượng của tình yêu, sự kết nối và là một điểm chạm đầy cảm xúc, thu hút du khách tại Phú Quốc.

Ngoài 4 giải thưởng kể trên, trong năm 2025, Phú Quốc tiếp

● Phú Quốc sở hữu cảnh quan thiên nhiên trác tuyệt, hệ sinh thái rừng - biển đa dạng cùng hạ tầng du lịch ngày càng hoàn thiện. (Ảnh: PV)

● Thị trấn Hoàng Hôn lần thứ 2 liên tiếp được vinh danh “World’s Leading Iconic Tourist Attraction - Điểm Du lịch Biểu tượng hàng đầu thế giới 2025”. (Ảnh: PV)

● Không chỉ thu hút du khách quốc tế, Phú Quốc cũng là điểm đến được đông đảo du khách trong nước yêu thích. (Ảnh: NVCC)

Thời gian qua, Phú Quốc liên tiếp chinh phục các danh hiệu du lịch quốc tế nhờ cảnh quan thiên nhiên trác tuyệt, hệ sinh thái rừng - biển đa dạng cùng hạ tầng du lịch ngày càng hoàn thiện. Thành tựu này không chỉ khẳng định sức hút vượt trội của Phú Quốc trên bản đồ du lịch quốc tế, mà còn củng cố vị thế của đảo Ngọc như một “thiên đường du lịch mới” của thế giới.

tục gặt hái nhiều thành công rực rỡ khi liên tiếp chinh phục các danh hiệu du lịch quốc tế. Một trong những thành tích nổi bật phải kể đến việc Phú Quốc được độc giả của Tạp chí du lịch danh tiếng Condé Nast Traveler bình chọn vào danh sách “Những hòn đảo tuyệt vời nhất hành tinh”. Với số điểm 95,51, đảo Ngọc trở thành đại diện duy nhất của Việt Nam có mặt trong danh sách, đồng thời dẫn đầu châu Á và xếp thứ 3 toàn cầu.

Những giải thưởng này không chỉ là sự công nhận quốc tế đối với vẻ đẹp và sức hấp dẫn của Phú Quốc, mà còn đánh dấu bước tiến quan trọng trong hành trình đưa đảo Ngọc vươn tầm thế giới. Có lẽ đây cũng là lý do khiến Phú Quốc trở thành điểm đến được du khách quốc tế ưu tiên lựa chọn. Theo dữ liệu mới nhất từ nền tảng du lịch trực tuyến Agoda, Phú Quốc dẫn đầu về mức độ quan tâm từ các gia đình châu Á và quốc tế trong dịp du lịch cuối năm 2025, đầu năm 2026. Cụ thể, trong bảng xếp hạng các điểm đến tại Việt Nam được khách gia đình quốc tế tìm kiếm nhiều nhất, Phú Quốc đứng ở vị trí quán quân,

với lượng tìm kiếm tăng 47% so với cùng kỳ.

Không chỉ thu hút du khách quốc tế, Phú Quốc cũng là điểm đến được đông đảo du khách trong nước yêu thích. Minh Ngọc (27 tuổi, Hà Nội), một người đam mê du lịch và đã khám phá nhiều vùng đất tại Việt Nam nhận định Phú Quốc như một “viên ngọc xanh” của đất nước. Cô kể: “Tôi vừa có chuyến du lịch đến Phú Quốc vào cuối tháng 11 - khoảng thời gian đẹp nhất trong năm. Dù đã đến đây khoảng 3 lần, Phú Quốc vẫn khiến tôi phải thốt lên vì quá đẹp. Biển ở đây để lại ấn tượng sâu sắc nhất, nước biển trong vắt đến mức nhìn thấy tận đáy, xanh biếc như một tấm kính khổng lồ”.

“Phú Quốc đối với tôi không chỉ là một điểm đến du lịch, mà là nơi mang lại cảm giác bình yên hiếm có. Giữa vẻ đẹp hoang sơ xen lẫn sự hiện đại, đảo Ngọc khiến lòng người cảm thấy nhẹ nhàng. Khi rời khỏi đây, tôi vẫn mang theo một lời hẹn rằng sẽ có ngày quay trở lại, để tiếp tục tìm những điều đẹp đẽ mà Phú Quốc dành cho mình”, Minh Ngọc chia sẻ.

“Cơ hội vàng” trong thời gian tới

Theo thống kê, trong 11 tháng của năm 2025, du lịch Phú Quốc đạt kết quả vượt bậc, vượt xa các chỉ tiêu, kế hoạch đề ra của năm, với tổng lượng du khách ước đón hơn 7,5 triệu lượt, vượt 4,7% kế hoạch. Trong đó, khách quốc tế là điểm sáng nổi bật với gần 1,6 triệu lượt khách, tăng 81%, vượt 35% kế hoạch. Tổng thu khoảng 38.883 tỷ đồng, vượt 65,5% kế hoạch năm. Như vậy, cùng với nhiều danh hiệu danh giá, sự quan tâm và trải nghiệm của du khách hay những con số ấn tượng đều khẳng định sức hấp dẫn vượt trội của đảo Ngọc - điểm đến du lịch sinh thái chất lượng cao mang tầm quốc tế.

Đáng nói, những thành tựu này không chỉ đến từ cảnh quan thiên nhiên trác tuyệt, hệ sinh thái rừng - biển đa dạng hay những lợi thế vốn có, mà còn xuất phát từ những bước đi chiến lược của tỉnh An Giang. Việc Phú Quốc chính thức trở thành đặc khu trực thuộc tỉnh An Giang sau quá trình sáp nhập hai địa phương là Kiên Giang và An Giang đã đánh dấu một bước

ngọt quan trọng trong tiến trình phát triển, mở ra nhiều cơ hội lớn cho vùng đất này.

Trong thời gian qua, tỉnh An Giang xác định phát triển Phú Quốc trở thành trung tâm kinh tế biển, đô thị thông minh và điểm đến du lịch sinh thái bền vững, đồng thời thúc đẩy hội nhập quốc tế và thu hút các nguồn lực đầu tư chất lượng cao. Song song với đó, công tác bảo tồn môi trường sinh thái và gìn giữ giá trị văn hóa bản địa được chú trọng trong toàn bộ quá trình phát triển, góp phần kiến tạo giá trị bền vững cho đảo Ngọc.

Chia sẻ với truyền thông, Giám đốc Sở Du lịch An Giang Bùi Quốc Thái cho biết, tình trình Thủ tướng Chính phủ phê duyệt “Đề án xây dựng Phú Quốc thành trung tâm dịch vụ, du lịch sinh thái chất lượng cao, du lịch biển, đảo tâm cỡ quốc gia và quốc tế”. Đây là nền tảng chiến lược để phát triển bền vững và chất lượng cao cho đảo Ngọc. Các nhiệm vụ trọng tâm triển khai thực hiện toàn diện nhằm bảo đảm chất lượng cơ sở vật chất, dịch vụ, lễ hành và tuân thủ pháp luật về du lịch ở Phú Quốc, phù hợp định hướng phát triển du lịch chất lượng cao.

Sắp tới, Phú Quốc sẽ là nơi diễn ra Tuần lễ Cấp cao APEC 2027, sự kiện đối ngoại lớn nhất khu vực châu Á - Thái Bình Dương. Đây là “cơ hội vàng” để đảo Ngọc khẳng định vị thế quốc tế, quảng bá hình ảnh Phú Quốc là trung tâm du lịch - kinh tế biển đảo hiện đại. Để làm được điều đó, Phú Quốc đã và đang tăng cường hoạt động đối ngoại và hội nhập quốc tế, thực hiện phương châm “Mỗi người dân Phú Quốc là một đại sứ du lịch”.

Trước thềm APEC 2027, Phú Quốc cũng tập trung phát triển du lịch bền vững và nâng tầm trải nghiệm với các hướng chính: xanh hóa và số hóa đảo Ngọc; nâng cấp hạ tầng; đa dạng hóa sản phẩm du lịch; khai thác hiệu quả hệ sinh thái rừng nguyên sinh, rạn san hô dưới biển và đa dạng sinh học trên đảo; kết hợp trải nghiệm văn hóa bản địa. Đồng thời, ứng dụng công nghệ số trong quản lý du lịch từ đặt phòng, thanh toán đến quản lý lưu trú, theo dõi lượng khách và xu hướng thị trường; tối ưu quảng bá, đẩy mạnh truyền thông trong nước và quốc tế; tăng cường quản lý du lịch chặt chẽ để bảo đảm môi trường an toàn, thuận tiện cho du khách.

Cùng với đó, hàng chục dự án và công trình hiện đại đang được triển khai phục vụ APEC 2027, bao gồm trung tâm hội nghị, khu tổ hợp đa chức năng, nâng cấp sân bay, hệ thống giao thông, đô thị và cơ sở lưu trú. Theo Giám đốc Sở Du lịch An Giang Bùi Quốc Thái, để công tác chuẩn bị hạ tầng và dịch vụ được triển khai nhanh chóng, đạt tiêu chuẩn quốc tế, sự đồng hành của cộng đồng doanh nghiệp du lịch là yếu tố then chốt, “chìa khóa” để APEC 2027 thành công. **TUỆ ANH**

Châu Phi nỗ lực chấm dứt bạo lực số, kiến tạo bình đẳng

● Không gian số đã và đang trở thành mặt trận mới trong cuộc đấu tranh vì bình đẳng giới tại châu Phi. (Nguồn: UN Women)

Ngày 25/11 đến 10/12 hằng năm, chiến dịch 16 Ngày Hành động chống bạo lực giới lại nhuộm sắc cam toàn cầu, cũng chính là lời gọi nhắc rằng phụ nữ và trẻ em gái xứng đáng được sống trong môi trường không sợ hãi cả trong đời thực và môi trường ảo. Khi bạo lực trực tuyến gia tăng với tốc độ nhanh chóng, chấm dứt bạo lực số trở thành nhiệm vụ tiếp nối để bảo đảm bình đẳng thực chất cho phụ nữ và trẻ em gái trên khắp châu Phi.

Mặt tối của chuyển đổi số và khoảng trống trách nhiệm pháp lý

Công nghệ vốn mang lại cơ hội học tập, sinh kế và tham gia xã hội, nhưng đồng thời cũng bị lạm dụng để đe dọa, bôi nhọ và gây tổn hại. Nhiều nữ chính trị gia, nhà báo, nhà hoạt động và người của công chúng bị tấn công bằng thông tin sai lệch và lời đe dọa; trẻ em gái bị quấy rối; hình ảnh riêng tư bị đánh cắp và chỉnh sửa bằng trí tuệ nhân tạo thành nội dung khiêu dâm giả (deepfake). “Những gì xảy ra trên mạng không phải “ảo”, nó là thật và có thể hủy hoại cuộc đời người khác”, bà Nyaradzayi Gumbonzvanda - Trợ lý Tổng Thư ký Liên hợp quốc và Phó Giám đốc Điều hành của Cơ quan Phụ nữ Liên hợp quốc (UN Women) nhấn mạnh.

Với dân số trẻ nhất thế giới và tốc độ kết nối tăng nhanh nhất, Châu Phi đang trải qua thời kỳ chuyển đổi số nhanh nhất lịch sử. Từ năm 2005, tỷ lệ sử dụng Internet tăng trung bình 16,7% mỗi năm - hơn gấp đôi mức toàn cầu. Hạ tầng di động giúp hàng triệu người tiếp cận các dịch vụ tài chính, giáo dục và cơ hội việc làm. Trong bối cảnh đó, không gian số đã và đang trở thành mặt trận

mới trong cuộc đấu tranh vì bình đẳng giới tại châu Phi. Bạo lực số không phải dạng bạo lực mới, mà đó là bất bình đẳng cũ trong “lớp vỏ” công nghệ mới. Vấn nạn này càng trầm trọng khi gắn với khoảng cách số sâu sắc. Theo Liên minh Viễn thông Quốc tế (ITU), chỉ 38% dân số châu Phi sử dụng Internet và với phụ nữ, con số này còn thấp hơn (31%). Chi phí dữ liệu cao, hạn chế thiết bị và định kiến xã hội khiến phụ nữ càng khó tiếp cận công nghệ và càng dễ bị tổn thương.

Mặc dù phụ nữ có khả năng tiếp cận thấp hơn nhưng lại đối mặt với nguy hiểm lớn hơn. Nghiên cứu tại năm quốc gia vùng cận Sahara cho thấy 28% phụ nữ từng bị bạo lực trực tuyến; so với trên toàn cầu, tỷ lệ này là 38%. Với nhóm 15 - 25 tuổi, con số tăng vọt lên 58%. Những hình thức bạo lực số phổ biến gồm: công khai thông tin cá nhân (doxing), quấy rối tập thể, theo dõi trên nhiều nền tảng, phát tán hình ảnh thân mật không có sự đồng thuận, deepfake làm sai lệch sự thật, kiểm soát cưỡng ép thông qua giám sát... Tất cả đều là sự kéo dài của chuỗi bạo lực đối với phụ nữ, từ đời thực sang môi trường ảo.

Dù đã có một số tiến bộ, đến nay, chỉ rất ít quốc gia có luật riêng về bạo lực số. Kể cả ở những quốc gia đã ban hành luật, việc thực thi và đảm bảo tuân thủ vẫn còn hạn chế. Gần một nửa phụ nữ và trẻ em gái toàn cầu vẫn chưa có sự bảo vệ pháp lý đối với quấy rối trực tuyến - tạo ra văn hóa vô trách nhiệm: kẻ gây hại ẩn sau màn hình, nạn nhân bị đổ lỗi, pháp luật theo không kịp công nghệ. Khoảng cách pháp lý này cần được thu hẹp không chỉ bằng luật mới mà còn bằng việc áp dụng nghiêm các luật chống bạo lực hiện hữu vào không gian số. Đáng chú ý, nhằm thúc đẩy nỗ lực giảm thiểu bạo lực số, Liên minh châu Phi đã thông qua Công ước chấm dứt bạo lực đối với phụ nữ và trẻ em gái - văn kiện đầu tiên của khu vực công nhận không gian mạng là nơi quyền con người có thể bị vi phạm và phải được bảo vệ.

“Lá chắn” năng lực số vì tương lai số an toàn và bình đẳng

Amina J. Mohammed, Phó Tổng Thư ký Liên hợp quốc chỉ ra: “Khi phụ nữ buộc phải rời bỏ không gian trực tuyến để bảo vệ bản thân, chúng ta đánh mất tiếng nói của họ trong chính trị, báo chí và các cuộc tranh luận công dân. Bạo lực giới do công nghệ hỗ trợ không chỉ tước đi của phụ nữ các quyền con người cơ bản nhất, mà còn lấy đi khỏi xã hội những đóng góp quý giá của họ”.

Nhìn ở khía cạnh khác, công nghệ cũng chính là lời giải. Việc nâng cao năng lực số, từ kỹ năng tự bảo vệ, đọc hiểu thông tin đến nhận diện bạo lực, được xem là biện pháp hiệu quả nhất để giảm thiểu rủi ro. Việc thông qua Hiệp ước vì

Tương lai và Thỏa thuận Kỹ thuật số Toàn cầu năm ngoái đã đặt thế giới vào một lộ trình hợp tác mới nhằm thu hẹp khoảng cách số giữa các quốc gia, đồng thời bảo đảm rằng công nghệ thúc đẩy tiến bộ chứ không phải công cụ gây hại.

Tại châu Phi, UN Women cùng các đối tác trong lục địa này cũng đang nỗ lực thu hẹp khoảng cách số giới, từ hoàn thiện luật pháp, cải thiện hệ thống tư pháp đến hỗ trợ nạn nhân và tăng cường năng lực số cho phụ nữ. Trong khuôn khổ Chương trình ACT vì chấm dứt bạo lực đối với phụ nữ, nhiều kết quả đã mang tính chuyển biến. Điển hình, tại Nigeria và Kenya, Trung tâm WARD - đối tác của Quỹ UN Trust Fund đang xây dựng dữ liệu chuyên sâu về bạo lực số, phục vụ vận động chính sách. Các hoạt động đối thoại liên thế hệ, tọa đàm khu vực và tập huấn an toàn số đã giúp hơn 600 phụ nữ và trẻ em gái có kỹ năng tự bảo vệ và sử dụng công nghệ như một công cụ lãnh đạo, thay vì sợ hãi. Nigeria cũng tăng cường ứng phó trong trường học, đại học bằng công cụ số cho đối thoại và báo cáo ẩn danh.

Tại Zimbabwe, lần đầu tiên dữ liệu về bạo lực giới liên quan đến công nghệ được thu thập trong Khảo sát MICS 2025 do UN Women và UNICEF thực hiện. Sáng kiến Spotlight - chương trình hợp tác lớn của Liên hợp quốc nhằm chấm dứt bạo lực với phụ nữ và trẻ em gái - đã hỗ trợ đưa những điều khoản quan trọng vào Luật Bảo vệ dữ liệu, hình sự hóa hành vi phát tán hình ảnh thân mật không có sự đồng thuận, tư liệu lạm dụng tình dục trẻ em và hành vi dụ dỗ trực tuyến. Tại Uganda, các câu hỏi về bạo lực số được tích hợp vào Khảo sát quốc gia năm 2020. Những nỗ lực này đang góp phần củng cố bằng chứng, dịch vụ và trách nhiệm giải trình trên toàn khu vực.

Năng lực số được coi là “lá chắn hiệu quả nhất” trước các hình thức quấy rối và bạo lực trực tuyến. Tuy nhiên, để ngăn chặn bạo lực số, cần một chiến lược đa tầng và tiếp cận toàn diện, bao gồm: khung pháp luật bảo vệ quyền trực tuyến và ngoại tuyến; hệ thống thực thi đủ năng lực; dữ liệu tin cậy để nhận diện mô hình bạo lực; các biện pháp phòng ngừa nhằm thay đổi thái độ và hành vi bình thường hóa nam quyền; dịch vụ hỗ trợ nạn nhân an toàn, thân thiện; và nguồn lực ổn định cho các tổ chức xã hội dân sự và phong trào phụ nữ. Quan trọng hơn hết, phụ nữ và trẻ em gái phải giữ vai trò dẫn dắt trong việc xây dựng và triển khai giải pháp.

UN Women kêu gọi những hoạt động này sẽ không dừng lại khi chiến dịch 16 ngày kết thúc. Mỗi ngày phải là một ngày hành động “của chính phủ, doanh nghiệp công nghệ và của tất cả chúng ta”. Phụ nữ và trẻ em gái tại châu Phi nói riêng và toàn thế giới nói chung không nên phải chọn giữa an toàn và cơ hội, giữa việc tham gia tương lai số và tự bảo vệ khỏi bạo lực.

ĐIỀU BẢO

Pháp luật
VIỆT NAM

- Tổng Biên tập:
TS VŨ HOÀI NAM
- Phó Tổng Biên tập:
HÀ ÁNH BÌNH
TRẦN NGỌC HÀ
VŨ HỒNG THÚY
- Tổ chức thực hiện:
BÙI THỊ XUÂN HOA

● TÒA SOẠN:

- Số 42 ngõ 29 Nguyễn Chí Thanh, phường Giảng Võ, TP Hà Nội.
- Số 142 Trần Phú, phường Hà Đông, TP Hà Nội
- *ĐT: (024) 37245180
- *Fax: (024) 37245178
- *Email: baoplvn2014@gmail.com.
- GPXB số 180/GP-BTTTT ngày 05/07/2024 do Bộ Thông tin và Truyền thông cấp.
- Thiết kế mỹ thuật tại Tòa soạn.
- In tại Cty TNHH MTV In báo Hà Nội Mới; Cty In Ba Đình.

● Văn phòng đại diện tại TP Hồ Chí Minh (thuộc vùng Đông Nam Bộ):

- 200C Võ Văn Tần, phường Bàn Cờ, TP Hồ Chí Minh.
- *ĐT: 0903941211 * Email: phuonthaoaha@gmail.com
- Văn phòng đại diện tại tỉnh Lào Cai (thuộc vùng Trung du và miền núi phía Bắc):
- 581 Hoàng Liên, phường Lào Cai, tỉnh Lào Cai.
- *ĐT: 0914433388 * Email: dieuphamplvn@gmail.com
- Văn phòng đại diện tại TP Hải Phòng (thuộc vùng Đồng bằng sông Hồng):
- 10A Hồ Sen, phường Lê Chân, TP Hải Phòng.
- *ĐT: 0973465555 * Email: vanphongplvn@gmail.com
- Văn phòng đại diện tại TP Đà Nẵng (thuộc vùng Bắc Trung Bộ và duyên hải miền Trung):
- Tầng 3, số 271 Nguyễn Văn Linh, phường Thanh Khê, TP Đà Nẵng.
- *ĐT: 0903029099 * Email: quangtam07@gmail.com

● Văn phòng đại diện tại tỉnh Gia Lai (thuộc vùng Tây Nguyên):

- 92 Hoàng Văn Thu, phường Pleiku, tỉnh Gia Lai.
- *ĐT: 0914876019 * Email: longbc07@gmail.com
- Văn phòng đại diện tại TP Cần Thơ (thuộc vùng Đồng bằng sông Cửu Long):
- 109 Trần Văn Hoài, phường Ninh Kiều, TP Cần Thơ.
- *ĐT: 0913601551 * Email: tranphongtranplvn@gmail.com

Liên hệ thông tin - quảng cáo:

Nguyễn Sinh Hùng - ĐT: 0349610152

MÃ ĐẶT BÁO: B51

Giá: 7.300Đ
(BẢY NGHÌN BA TRĂM ĐỒNG)